

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับเดิม

(พ.ศ. ๒๔๖๘)

บรรพ ๑

พร้อมคำแปลภาษาญี่ปุ่น
กับข้อสังเกตเกี่ยวกับความเป็นมา

タイ民事商事法典 初版

(1925年)

第一編

แปลโดย ชิโอะริ ทามุระ

田村 志緒理 訳

日本語訳および参照条文に関する付記

มีนาคม พ.ศ. 2560

2017年3月

ข้อความเบื้องต้น 施行通則	-----	มาตรา 1 - 3	น.1
--------------------------	-------	-------------	-----

บรรพ ๑ หลักทั่วไป

第一編 總則

ลักษณะ ๑ 第一章	บทเบ็ดเสร็จทั่วไป 總則	-----	มาตรา 4 - 14	น.2
ลักษณะ ๒ 第二章	บุคคล 人	-----	มาตรา 15 - 97	น.6
หมวด ๑ 第一節	บุคคลธรรมดา 自然人	-----	มาตรา 15 - 67	
ส่วนที่ ๑ 第一款	สภาพบุคคล 權利能力	-----	มาตรา 15 - 18	
ส่วนที่ ๒ 第二款	ความสามารถ 行為能力	-----	มาตรา 19 - 43	น.7
ส่วนที่ ๓ 第三款	ภูมิลำเนา 住所	-----	มาตรา 44 - 52	น.16
ส่วนที่ ๔ 第四款	สาบสูญ 失踪	-----	มาตรา 53 - 67	น.19
หมวด ๒ 第二節	นิติบุคคล 法人	-----	มาตรา 68 - 97	น.25
ส่วนที่ ๑ 第一款	บทเบ็ดเสร็จทั่วไป 總則	-----	มาตรา 68 - 80	
ส่วนที่ ๒ 第二款	มูลนิธิ 財団法人	-----	มาตรา 81 - 97	น.29
ลักษณะ ๓ 第三章	ทรัพย์สิน 物	-----	มาตรา 98 - 111	น.36

ลักษณะ ๔ 第四章	นิติกรรม 法律行為	-----	มาตรา 112 - 155	น. 41
หมวด ๑ 第一節	บทเบ็ดเสร็จทั่วไป 總則	-----	มาตรา 112 - 116	น. 41
หมวด ๒ 第二節	การแสดงเจตนา 意思表示	-----	มาตรา 117 - 132	น. 42
หมวด ๓ 第三節	โมฆะกรรมและโมฆียะกรรม 無効および取り消し	-----	มาตรา 133 - 143	น. 47
หมวด ๔ 第四節	เงื่อนไขและเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเวลาสิ้นสุด 条件、および始期あるいは終期	---	มาตรา 144 - 155	น. 51
ลักษณะ ๕ 第五章	ระยะเวลา 期間	-----	มาตรา 156 - 162	น. 56
ลักษณะ ๖ 第六章	อายุความ 消滅時効	-----	มาตรา 163 - 193	น. 59

ข้อความเบื้องต้น

施行通則

มาตรา ๑

กฎหมายนี้ให้เรียกว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 1	New Text (1992)	1
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 1 条

本法の名称を民事及び商事法典とする。

มาตรา ๒

ให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนมกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๘ เป็นต้นไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 2	New Text (1992)	2
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 2 条

本法は、仏歴 2468 年〔西暦 1926 年〕1 月 1 日よりその効力を発する。

มาตรา ๓

ตั้งแต่วันที่ใช้ประมวลกฎหมายนี้สืบไป ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 3	New Text (1992)	3
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 3 条

本法施行の日より、他のすべての法律、規則、命令は、その規定が本法に定められたそれと競合し、または本法の規定の趣旨と矛盾する限りにおいて、その効力を失う。

บรรพ ๑   หลักทั่วไป
第一編   総則
ลักษณะ ๑   บทเบ็ดเสร็จทั่วไป
第一章   総則

มาตรา ๔

กฎหมายนั้น ท่านว่าต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ

เมื่อใดไม่มีบทกฎหมายที่จะยกมาปรับคดีได้ ให้วินิจฉัยคดีนั้นตามคลองจาริตประเพณีแห่งท้องถิ่น ถ้าไม่มีจาริตประเพณีเช่นนั้น ท่านให้วินิจฉัยคดีอาศัยเทียบบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และ ถ้ายกกฎหมายเช่นนั้นก็ไม่ด้วยไซ้ ท่านให้วินิจฉัยตามหลักกฎหมายทั่วไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[13, 14]	New Text (1992)	4
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	* S.C.1		

第 4 条

- I. 本法は、該当する規定がある限り、全ての事案に適用されなければならない。その場合、規定の適用は、その文言または立法趣旨に拠る。
- II. 本法に準拠すべき規定がないときには、当該地方に行われる慣習の教えに従う。
- III. 法規に代わり得る慣習もないときには、当該事案にきわめて近接した規定があれば、それを類推適用し、ない場合には、一般的な法原則[条理]に従う。

มาตรา ๕

ในการใช้สิทธิแห่งตนก็ดี ในการชำระหนี้ก็ดี ท่านว่าบุคคลทุกคนต้องกระทำโดยสุจริต

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[5]	New Text (1992)	5
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[242]
Miscellaneous	* S.C.2 [=S.C.2 par.1]		

第 5 条

権利の行使においても義務の履行においても、各人は誠実にこれを行わなければならない。

มาตรา ๖

ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 18	New Text (1992)	6
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	S.C.3 par.1		

第 6 条

各人は、誠実に行為するものと推定される。

มาตรา ๗

ถ้าจะต้องเสียดอกเบี้ยแก่กัน และดอกเบี้ยนั้นมิได้กำหนดอัตราไว้ โดยนิติกรรม หรือโดยบทกฎหมายอันใดอันหนึ่งชัดแจ้งไซ้ ท่านให้ใช้อัตราร้อยละเจ็ดครั้งต่อปี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 22	New Text (1992)	7
Jp. Code (1896,98)	[404;] J.Com.276	Gr. Code (1896)	246; G.Com.352
Miscellaneous	Fr.1907; S.O.73 [=S.O.73 par.1]		

第 7 条

利息を支払う場合において、その利率が当事者の法律行為または法令の規定によって、何ら明確に決定されていないときには、それを年に 7.5%とする。

มาตรา ๘

คำว่า"เหตุสุดวิสัย"หมายความว่า เหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี ไม่มีใครจะอาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลนั้นในฐานะเช่นนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [9]	New Text (1992)	8
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Becker's p.210		

第 8 条

「不可抗力」とは、それに遭遇した者、あるいは遭遇したであろう者全員が、同種の立場にある者に[通常]期待し得る適切な注意義務を順守していたにもかかわらず、あるいは順守したとしても、誰にも予防することのできなかった出来事や被害をいう。

มาตรา ๙

เมื่อมีกิจการอันใดซึ่งกฎหมายบังคับให้ทำเป็นหนังสือไซ้ ท่านว่าบุคคลผู้จะต้องทำหนังสือไม่จำเป็นต้องเขียนเอง แต่หนังสือนั้นต้องลงลายมือชื่อของบุคคลนั้น

ถ้าบุคคลผู้ใดใช้ตราประทับแทนลงลายมือชื่ออยู่เป็นปกติ การประทับตราเช่นนั้น ท่านว่าเสมอกับลงลายมือชื่อ

ลายพิมพ์นิ้วมือ แกดไต หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นนั้นก็ดี ทำลงในเอกสาร หากมีพะยานลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วยสองคนแล้ว ท่านว่าเสมอกับลงลายมือชื่อ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 15	New Text (1992)	9
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 9 条

I. 法律の規定により、ある法律行為の成立に証書を作成することが義務づけられている場合であっても、その証書

- は、当該法律行為の当事者自身によって執筆される必要はない。但し、その者の署名を必要とする。
- II. 署名に代わって捺印することを通常とする場合においては、その捺印は、署名と同様の効力を有する。
- III. 拇印、十字紋、あるいはその他類似の形式の記号が証書に記載されている場合、二人の証人が連署して保証するときは、その記載は、署名と同様の効力を有する。

มาตรา ๑๐

เมื่อความข้อใดข้อหนึ่งในเอกสารอาจตีความได้เป็นสองนัย นัยไหนจะทำให้เป็นผลบังคับได้ ท่านให้ถือเอาตามนัยนั้นดีกว่าที่จะถือเอาอื่นที่ไร้ผล

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	26	New Text (1992)	10
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	* Fr.1157		

第 10 条

証書中の一項が二通りの解釈を許し、且つ一方の解釈には規定としての意義が認められるが、他方にはそれが認められない場合には、意義の認められる解釈が優先される。

มาตรา ๑๑

ในกรณีที่มีข้อสงสัย ท่านให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่คู่กรณีฝ่ายซึ่งจะเป็นผู้ต้องเสียในมูลหนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	21	New Text (1992)	11
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	* Fr.1162		

第 11 条

事案の解釈に疑念の余地が残る場合においては、訴訟当事者のうち、当該債権債務関係において不利益を負担すべき側にとって有利な解釈を採用する。

มาตรา ๑๒

ลงจำนวนเงิน หรือปริมาณในเอกสารด้วยตัวอักษรและตัวเลข ถ้าตัวอักษรกับตัวเลขทั้งสองอย่างนั้นไม่ตรงกัน และศาลมีอาชงหยังทราบเจตนาอันแท้จริงได้ไซ้ ให้ฟังเอาจำนวนเงินหรือปริมาณซึ่งเขียนเป็นตัวอักษรนั้นเป็นประมาณ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 27	New Text (1992)	12
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	B.of ex.Act.9 No.2		

第 12 条

証書中に金額または数量が文字と数字の両方をもって表記されいて、[その] 文字表記と数字表記とが一致せず、且つ裁判所にとって[当事者の] 真実の意思を推定する可能性もないときは、文字をもって表記された金額または数量に従う。

มาตรา ๑๓

ถ้าจำนวนเงินหรือปริมาณได้แสดงไว้เป็นตัวอักษรหลายแห่ง หรือตัวเลขหลายแห่ง แต่ที่แสดงไว้หลายแห่งนั้นไม่ตรงกัน และศาลมีอาชงหยังทราบเจตนาอันแท้จริงได้ไชรั ให้ฟังเอาจำนวนหรือปริมาณน้อยที่สุดเป็นประมาณ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 28	New Text (1992)	13
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.1327		

第 13 条

証書中に金額または数量が文字をもって数カ所に、あるいは数字をもって数カ所に表記されていて、それらの表記が一致せず、且つ裁判所にとって[当事者の]真実の意思を推定する可能性もないときは、表記中の最も少ない金額または数量に従う。

มาตรา ๑๔

ถ้าเอกสารทำขึ้นไว้เป็นสองภาษา เป็นภาษาไทยภาษาหนึ่ง ภาษาอื่นภาษาหนึ่ง แต่ข้อความในสองภาษานั้นแตกต่างกัน และศาลมีอาชงหยังทราบเจตนาของคู่กรณีได้ว่าจะให้ใช้ภาษาใดบังคับไชรั ท่านถือเอาภาษาไทยบังคับ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 29	New Text (1992)	14
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 14 条

証書がタイ語とその他の言語の二言語で作成されていて、それら二様の表記に意味の相違が認められ、且つ裁判所にとって、どちらに準拠するか、当事者の意思を推定する可能性もないときは、タイ語による表記に従う。

ลักษณะ ๒ บุคคล
第二章 人

หมวด ๑ บุคคลธรรมดา
第一節 自然人

ส่วนที่ ๑ สภาพบุคคล
第一款 權利能力

มาตรา ๑๕

สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก และสุดสิ้นลงเมื่อตาย ทารกในครรภ์มารดาก็สามารถมีสิทธิต่างๆ ได้ หากว่าภายหลังเกิดมารอดอยู่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 39	New Text (1992)	15
Jp. Code (1896,98)	[1, 968]	Gr. Code (1896)	[1, 1912]
Miscellaneous	S.31 [=S.C.31]		

第 15 条

- I. 自然人の権利能力は、分娩が無事に完了して新生児として生きて[母体から]分離した時点に開始し、死によって終了する。
- II. 未だ母体内にある胎児であつても、後に出生し生存することを条件として、種々の権利を享受することができる。

มาตรา ๑๖

ถ้าเป็นพันวิสัยที่จะรู้วันเกิดของบุคคลผู้ใด ท่านให้นับอายุของบุคคลผู้นั้นตั้งแต่วันต้นแห่งปี ประดิทินหลวงซึ่งเป็นปีที่บุคคลผู้นั้นเกิด

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 41	New Text (1992)	16
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Conscription Law.		

第 16 条

ある個人の出生日を知ることが不可能なときは、その者の年齢は、出生した年の太陽暦上最初の日より起算する。

มาตรา ๑๗

ถ้าบุคคลหลายคนถึงชีวิตันตรายในเหตุภัยันตรายร่วมกัน และเป็นการพันวิสัยที่จะกำหนดได้ว่าคนไหนถึงชีวิตันตรายก่อนหลังไซ้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าตายพร้อมกัน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	17
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	20
Miscellaneous	Br.11; * S.32 [=S.C.32 par.2]		

第 17 条

危難に遭遇して複数の者が死亡し、それらの者の死亡時刻の前後関係を認定することが不可能なときには、同一時刻に死亡したものと推定する。

มาตรา ๑๘

สิทธิของบุคคลในการที่จะใช้นามอันชอบที่จะใช้ได้นั้น ถ้ามีบุคคลอื่นโต้แย้งก็ดี หรือบุคคลผู้เจ้าของนามนั้นต้องเสื่อมเสียประโยชน์เพราะการที่มีผู้อื่นมาใช้นามเดียวกันโดยมิได้รับอำนาจให้ใช้ได้ ก็ดี ท่านว่าบุคคลผู้เจ้าของนามจะเรียกให้บุคคลอื่นนั้นระงับความเสียหายก็ได้ ถ้าและเป็นที่ยังวิตกว่าจะต้องเสียหายอยู่สืบไป จะร้องขอต่อศาลให้สั่งห้ามก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[42]	New Text (1992)	18
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 12
Miscellaneous	[S.C.29]		

第 18 条

氏名を使用する正当な権利を他人が争うとき、または他人が正当な権限なく同一の氏名を使用したために、権利者の利益が侵害されたときは、権利者は、侵害者に対してその侵害行為の停止を請求することができる。また、その侵害が継続している場合、あるいは更に侵害が継続する虞がある場合には、権利者は、裁判所に対して侵害停止[権利保全]の訴えを起こすことができる。

ส่วนที่ ๒ ความสามารถ
第二款 行為能力

มาตรา ๑๙

เมื่อมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์ และบรรลุนิติภาวะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [40]	New Text (1992)	19
Jp. Code (1896,98)	3	Gr. Code (1896)	2
Miscellaneous	S.14 [=S.C.14]		

第 19 条

人は、満 20 歳に達した時点で、未成年の地位を脱して成年としての地位を取得する。

มาตรา ๒๐

ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำเมื่อฝ่ายชายผู้เยาว์มีอายุสิบเจ็ดปี และฝ่ายหญิงผู้เยาว์มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [40]	New Text (1992)	20
Jp. Code (1896,98)	765	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	S.14 [=S.C.14] [??]		

第 20 条

[未成年者が婚姻を結ぶ場合において、]婚姻の時点で男性側[が未成年の場合]は満 17 歳に達し、女性側では満 15 歳に達していたときは、その未成年者は、婚姻によって成年としての地位を取得する。

มาตรา ๒๑

อันผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน บรรดาการใดๆ อันผู้เยาว์ได้ทำลงปราศจากความยินยอมเช่นว่านั้น ท่านว่าเป็นโมฆียะ เว้นแต่ที่กล่าวไว้ในมาตราทั้งสี่ต่อไปนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 46	New Text (1992)	21
Jp. Code (1896,98)	4	Gr. Code (1896)	[107]
Miscellaneous	S.C.19 [=S.C.19 par.1]		

第 21 条

未成年者が法律行為を行うためには、予めその法定代理人の同意を得なければならない。この同意なくして未成年者が行った行為は、これを取り消すことができる。但し、第 22 条より第 24 条までに規定される場合においては、その限りではない。

มาตรา ๒๒

ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้น หากเป็นเพียงเพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่ง หรือเป็นการเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	47	New Text (1992)	22
Jp. Code (1896,98)	* 4 [=4 par.1 sent.2]	Gr. Code (1896)	[107]
Miscellaneous	[S.C.19 par.2]		

第 22 条

未成年者であっても、単に権利を得、または義務を免れる限りにおいて、いかなる法律行為もこれを行うことができる。

มาตรา ๒๓

ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้นซึ่งเป็นการต้องทำเองจะเพาะตัว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 48	New Text (1992)	23
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	S.C.19 [=S.C.19 par.2]		

第 23 条

未成年であっても、自ら単独で行うべきこと [=一身専属的な行為] は、すべてこれを行うことができる。

มาตรา ๒๔

ผู้เยาว์อาจทำการใดๆ ได้ทั้งสิ้นซึ่งเป็นการสมแก่ฐานะานุรูปแห่งตน และเป็นการอันจำเป็นเพื่อเลี้ยงชีพตามสมควร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 49	New Text (1992)	24
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Jenk's 50		

第 24 条

未成年者であっても、自分の身分にふさわしく、且つ相応の生活を維持する上で不可欠な行為は、すべてこれを行うことができる。

มาตรา ๒๔

ผู้เยาว์อาจทำพินัยกรรมได้เมื่ออายุสิบห้าปีบริบูรณ์

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	25
Jp. Code (1896,98)	* 1061	Gr. Code (1896)	[2229 par.1]
Miscellaneous	[S.C.467]		

第 25 条

未成年者であっても、満 15 歳に達した時点より、遺言をすることができる。

มาตรา ๒๕

ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมอนุญาตให้ผู้เยาว์จำหน่ายทรัพย์สินเพื่อการอันใดอันหนึ่งอันได้ระบุให้ ท่านว่าผู้เยาว์จะจำหน่ายทรัพย์สินนั้นเป็นประการใดภายในขอบของการที่ระบุให้นั้นก็ทำได้ตามใจสมัคร อนึ่ง ถ้าได้รับอนุญาตให้จำหน่ายทรัพย์สินโดยมิได้ระบุว่าเป็นเพื่อการอันใด ผู้เยาว์ก็จำหน่ายได้ตามใจสมัคร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	26
Jp. Code (1896,98)	* 5	Gr. Code (1896)	[110]
Miscellaneous			

第 26 条

法定代理人が目的を定めて処分を許した財産は、その目的の範囲内で、未成年者が随意にこれを処分することができる。なお、法定代理人が目的を定めずに処分を許した財産を、未成年者が処分する場合も、また同様である。

มาตรา ๒๖

ผู้เยาว์จะขออนุญาตผู้แทนโดยชอบธรรมเพื่อทำกิจการค้าขายรายหนึ่งหรือหลายรายก็ได้ ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมไม่อนุญาต และผู้เยาว์ร้องขอต่อศาลๆ จะมีคำสั่งมอบอำนาจให้ผู้เยาว์ทำกิจการค้าขายก็ได้ เมื่อเห็นว่ากรณีนั้นจะเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้เยาว์

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 50	New Text (1992)	27(l)
Jp. Code (1896,98)	[6]	Gr. Code (1896)	5 [??] [112, 113]
Miscellaneous	[S.C.306 par.1]		

第 27 条

未成年者は、一種あるいは数種の営利行為に携わるために、法定代理人に対してその許諾を請うことができる。法定代理人がその許諾を拒否したため、その未成年者が裁判所に対して許諾を請求した場合において、当該行為が未成年者の利益になると認められるときは、[裁判所は、]その許諾を与えることができる。

มาตรา ๒๘

ผู้เยาว์ได้รับอนุญาตให้ทำกิจการค้าขายหนึ่งหรือหลายรายแล้ว ในความเกี่ยวพันกับกิจการค้าขายนั้น ท่านว่าผู้เยาว์ย่อมมีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วนั้น

ในกรณีเช่นนี้ ถ้าผู้เยาว์ไม่สามารถจัดการค้าขายนั้นได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือศาล จะกลับถอนอนุญาตเสียได้สุดแล้วแต่กรณี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[50]	New Text (1992)	27(II)(III)
Jp. Code (1896,98)	* 6	Gr. Code (1896)	[112, 113]
Miscellaneous	[S.C.306 par.1]		

第 28 条

- I. 未成年者が一種あるいは数種の営利行為に携わるための許諾を得たときは、その未成年者は、当該行為に関しては、成年者と同一の能力を有するものとする。
- II. 本条第 1 項の場合において、未成年者が当該行為を営むに要する十分な能力を[未だ]有しない[ことが明らかとなった]ときは、その事案に応じ、法定代理人あるいは裁判所は、営利行為の許諾を取り消すことができる。

มาตรา ๒๙

บุคคลวิกลจริตผู้ใด ถ้ากริยาสามีมี่ดี ผู้บุพการี กล่าวคือ บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ทวดก็ดี ผู้สืบสันดาน กล่าวคือ ลูก หลาน เหลน ลื้อก็ดี ผู้อนุบาล หรือผู้พิทักษ์ก็ดี หรือพนักงานอัยการก็ดี ร้องขอต่อศาลแล้ว ศาลจะสั่งให้บุคคลผู้นั้นเป็นคนไร้ความสามารถก็ได้

คำสั่งศาลอันนี้ ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 54	New Text (1992)	28(I)(III)
Jp. Code (1896,98)	7	Gr. Code (1896)	[6 par.1 No.1]
Miscellaneous	Fr.490 [; S.C.17]		

第 29 条

- I. ある個人が心神喪失の状態にある場合において、その者の夫または妻、3 親等以内の直系尊属すなわち父母、父方あるいは母方の祖父母または曾祖父母、4 親等以内の直系卑属すなわち子、孫、曾孫あるいは玄孫、[未成年]後見人または保佐人、若しくは検察官が、裁判所に対して請求したときは、裁判所は、その者に対して禁治産の宣告を下すことができる。
- II. 本条第 1 項に基づく裁判所の宣告は、これを官報で公示する。

มาตรา ๓๐

บุคคลผู้ซึ่งศาลได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถนั้น ท่านว่าต้องจัดให้อยู่ในความอนุบาล

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	28(II)
Jp. Code (1896,98)	* 8	Gr. Code (1896)	[1896]
Miscellaneous	[S.C.369]		

第 30 条

[前項の規定に従って] 禁治産の宣告を受けた者は、これを後見人の監督の下に置かなければならない。

มาตรา ๓๑

การใด ๆ อันบุคคลผู้ซึ่งศาลได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถได้ทำลง การนั้นท่านว่าเป็นโมฆียะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[55]	New Text (1992)	29
Jp. Code (1896,98)	* 9	Gr. Code (1896)	[105 par.1]
Miscellaneous	[S.C.18]		

第 31 条

裁判所が禁治産の宣告を下した者のなした行為は、これを取り消すことができる。

มาตรา ๓๒

การใด ๆ อันบุคคลวิกลจริตได้ทำลง แต่หากบุคคลนั้นศาลยังมีได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถไซ้รู้ ท่านว่าการนั้นจะเป็นโมฆียะต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าได้ทำลงในเวลาซึ่งบุคคลนั้นจริตวิกลอยู่ และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้รู้แล้วด้วยว่าผู้ทำเป็นคนวิกลจริต

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 56	New Text (1992)	30
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[105 par.2]
Miscellaneous			

第 32 条

心神喪失者が行った[法律]行為は、裁判所がその者に対して未だ禁治産の宣告を下していないときは、その行為がその者の実際に心神喪失状態にある時点で行われたことを証明することができ、且つ行為の相手方もその者が心神喪失者であることを知っていた場合に限り、これを取り消すことができる。

มาตรา ๓๓

ถ้าเหตุที่ทำให้เป็นคนไร้ความสามารถได้สุดสิ้นไปแล้ว และเมื่อบุคคลผู้นั้นเองหรือบุคคลใด ๆ ดังกล่าวมาในมาตรา ๒๙ นั้น ร้องขอต่อศาล ก็ให้ศาลถอนคำที่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถนั้นให้ คำสั่งของศาลถอนคำสั่งเดิมนี้ ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	31
Jp. Code (1896,98)	* 10	Gr. Code (1896)	[6 par.2]
Miscellaneous	[S.C.433]		

第 33 条

I. 禁治産の原因が解消したときは、裁判所は、禁治産者自身または第 29 条に掲げた何れかの者の請求に基づ

いて、その宣告を取り消さなければならない。

II. 本条第 1 項に基づいて従前の禁治産宣告を取り消す裁判所の決定は、これを官報に公示する。

มาตรา ๓๔

บุคคลผู้ใดไม่สามารถจะจัดการงานของตนเองได้ เพราะกายพิการ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบก็ดี เพราะความประพฤตีสُر่ยสุร้ายเสเพลเป็นอาชญากรรมก็ดี เพราะเป็นคนติดสุรายาเมาก็ดี เมื่อบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดตั้งระบุไว้ในมาตรา ๒๙ ร้องขอต่อศาล ศาลจะสั่งให้บุคคลนั้นเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และสั่งให้ผู้นั้นอยู่ในความพิทักษ์ก็ได้

คำสั่งศาลนี้ ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 59	New Text (1992)	32
Jp. Code (1896,98)	11	Gr. Code (1896)	[6 par.1]
Miscellaneous	[S.C.370; Fr. 513, 514]		

第 34 条

- I. 身体障害あるいは心神耗弱のため、または浪費癖あるいはアルコールや薬物の中毒のために、ある個人が自分で自分の事務管理のできない状態にある場合には、裁判所は、第 29 条に掲げた何れかの者の請求に基づいて、その者に対して準禁治産の宣告をし、この者を保佐人の監督の下に置くことができる。
- II. 本条第 1 項に基づく裁判所の宣告は、これを官報に公示する。

มาตรา ๓๕

บุคคลผู้เสมือนไร้ความสามารถนั้น ต้องได้รับความยินยอมของผู้พิทักษ์ก่อนแล้วจึงจะทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่กล่าวต่อไปนี้ได้ คือ

- (๑) รับ หรือใช้เงินทุน
- (๒) ทำสัญญากู้ยืม หรือรับประกัน
- (๓) ทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจะได้อะไร หรือปล่อยไป ซึ่งสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ หรือในสังหาริมทรัพย์อันมีค่า
- (๔) ทำการอันหนึ่งอันใดเกี่ยวกับคดีความในศาล เว้นแต่การร้องขอถอนผู้พิทักษ์
- (๕) ให้โดยเสนาหา หรือปราณีปรานอมยอมความ หรือทำความตกลงให้อนุญาตตุลาการพิจารณาคดี
- (๖) รับ หรือบอกสละ ความเป็นทายาท
- (๗) บอกปิดเมื่อเขาได้ให้โดยเสนาหา หรือไม่รับส่วนทรัพย์มรดก หรือรับเอาทรัพย์เขาให้ หรือทรัพย์มรดกอันมีค่าภาระติดพัน
- (๘) ก่อสร้าง ปลูกสร้างซ่อมแปลง หรือขยายโรงเรือนให้ใหญ่ขึ้น หรือทำการซ่อมแซมอย่างใหญ่
- (๙) เช่า หรือให้เช่า ทรัพย์สินเป็นสังหาริมทรัพย์ มีกำหนดคนานกว่าหกเดือน หรือเป็นอสังหาริมทรัพย์ มีกำหนดครกว่าสามปี

อนึ่งในพฤติการณ์อันสมควร ศาลจะสั่งว่าบุคคลผู้เสมือนคนไร้ความสามารถ ต้องได้รับความยินยอมของผู้พิทักษ์ก่อน เพื่อทำการอื่นใดนอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นอีกก็ได้

การใดอันกระทำลงโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติทั้งหลายซึ่งกล่าวข้างบนนี้ ท่านว่าเป็นโมฆียะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	60, 61	New Text (1992)	34
Jp. Code (1896,98)	* 12	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.513 ; Br.459		

第 35 条

- I. 準禁治産者が次に掲げる行為をするためには、予め保佐人の同意を得たのでなければならない。
- (1) 資金 [= 元本] を領収し、またはこれを利用すること。
  - (2) 消費貸借契約を結び、または保証をすること。
  - (3) 不動産あるいは価値を有する動産に関する権利の得喪を目的とする行為を行うこと。
  - (4) 訴訟行為を行うこと。但し、保佐人解任の請求は、この限りではない。
  - (5) 贈与すること、和解すること、または仲裁人の裁定による訴訟の解決に同意すること。
  - (6) [自己の] 相続人としての地位を承認し、または放棄すること。
  - (7) 贈与あるいは遺贈の受領を拒絶すること、または付随義務を伴う贈与あるいは遺贈を受領すること。
  - (8) 家屋を新築あるいは改築し、または増築あるいは大修繕を行うこと。
  - (9) 動産の場合には 6 ヶ月、不動産の場合には 3 年を超える期間にわたって、賃貸借を行うこと。
- II. なお、[本条第 1 項に] 規定されたもの以外の行為であっても、相当と認められる場合には、裁判所は、それを行うためには、予め保佐人の同意を得なければならない旨を加えて命じることができる。
- III. 上記の何れの規定に反して行われた行為も、これを取り消すことができる。

มาตรา ๓๕

ถ้าเหตุอันทำให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถได้สุดสิ้นไปแล้ว ท่านให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับตามแต่กรณี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	36
Jp. Code (1896,98)	* 13	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 36 条

準禁治産宣告の原因が解消した場合には、第 33 条の規定を準用する。

มาตรา ๓๖

หญิงมีสามีนั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยสินส่วนตัวย่อมมีอย่างบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Jenk's No.71		

第 37 条

夫を有する女性は、専ら自己に帰属する財産に関しては、成人と同様の能力を有する。

มาตรา ๓๗

ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติทั้งหลายต่อไปนี้ หญิงมีสามี ถ้ามิได้รับอนุญาตของสามี หากอาจทำการอันหนึ่งอันใดที่จะผูกพันสินบริคณห์ได้ไม่

การใดอันกระทำลงฝ่าฝืนบทบัญญัติอันนี้ ท่านว่าเป็นโมฆียะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	[14]	Gr. Code (1896)	[1395 - 1400]
Miscellaneous			

第 38 条

- I. 本条以下に掲げる規定に従い [= 本条以下に掲げる場合を除き]、夫を有する女性は、夫の許諾を得ない限り、財産および家屋を拘束するような如何なる行為も、これを行うことができない。
- II. 本条の規定に反する如何なる行為も、これを取り消すことができる。

มาตรา ๓๘

ในกรณีดังกล่าวต่อไปนี้ หญิงมีสามียอมทำการอันผูกพันส่วนของตนในสินบริคณห้ได้ โดยมีต้องได้รับอนุญาตของสามี คือ

- (๑) เมื่อเป็นการไม่แน่นอนว่าสามียังมีชีวิตอยู่ หรือตายแล้ว
- (๒) เมื่อสามีได้สละละทิ้งตน
- (๓) เมื่อสามีถูกศาลสั่งแสดงให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) เมื่อสามีวิกลจริตต้องเข้าอยู่ในโรงพยาบาลเพื่อพิทักษ์รักษา
- (๕) เมื่อสามีต้องคำพิพากษาลงอาญาจำคุกปีหนึ่งขึ้นไปหรืออาชญาแรงกว่านั้น และกำลังรับโทษอยู่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	* 17	Gr. Code (1896)	[1401]
Miscellaneous			

第 39 条

次に掲げる場合においては、夫を有する女性も、財産および家屋のうち、専ら自己に帰属する部分に関しては、夫の許諾を得ずして、それを拘束するような行為を行うことができる。即ち

- (1) 夫がなお生存しているか、あるいは既に死亡したかが不明のとき。
- (2) 夫に遺棄されたとき。
- (3) 夫が裁判所より禁治産あるいは準禁治産の宣告を受けたとき。
- (4) 夫が心神喪失に陥り、病院で入院治療を受けなければならないとき。
- (5) 夫が 1 年以上の懲役刑あるいはより重い刑を科する刑事判決を受け、服役中であるとき。

มาตรา ๔๐

หญิงมีสามีอาจทำพินัยกรรมว่าด้วยส่วนของตนในสินบริคณห้ได้ มีพักต้องใ้ได้อนุญาตของสามี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	* Fr.226, * 905		

第 40 条

夫を有する女性は、財産および家屋のうち、専ら自己に帰属する部分に関しては、夫の許諾を俟たずとも遺言をすることができる。

มาตรา ๔๐

ถ้าหญิงมีสามีได้รับอนุญาตของสามีให้ทำกิจการค้าขายอันใดอันหนึ่งแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหากแล้ว จะทำนิติกรรมและอรรถคดีอย่างใด ๆ ภายในขอบแห่งกิจการค้าขายอันนั้น ก็หาจำเป็นต้องมีอนุญาตของสามีอีกชั้นหนึ่งไม่

ถ้าหญิงนั้นทำกิจการค้าขายเช่นนั้นด้วยความรู้เห็นของสามีและสามีก็มีได้ทักท้วงประการใดไซ้รู้ท่านให้ถือว่าสามีอนุญาตแล้วโดยปริยาย

อนึ่งกรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม หญิงมีสามีจะทำผูกพันถึงสินบริคนก็ได้แต่จะเพาะเพียงที่เป็นส่วนของตนเท่านั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	[15]	Gr. Code (1896)	* 1405
Miscellaneous			

第 41 条

- I. 夫を有する女性が独立して何らかの営利行為を行う許諾を夫から得ているときは、その行為の範囲内においては、改めて夫の許諾を得ずとも、何れの法律行為あるいは訴訟行為も行うことができる。
- II. 夫を有する女性が営利行為を営み、夫もそれを知りつつ何ら異議を唱えないときは、夫は、暗黙のうちに許諾を与えたものと見なす。
- III. なお、その他の如何なる場合であれ、専ら自己に帰属する部分のみに関する限り、夫を有する女性も、財産あるいは家屋を拘束するような行為をすることができる。

มาตรา ๔๑

สามีจะถอนคืน หรือจำกัดขออนุญาตอันตนได้ให้ไว้นั้นก็ได้ แต่การถอนคืนหรือจำกัดเช่นว่านี้อาจจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลผู้ทำการโดยสุจริตไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	* 16	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 42 条

夫は、[妻に] 与えた許諾を取り消し、または制限することができる。但し、この取り消しまたは制限は、善意の行為者 [= 第三者] に對抗することができない。

มาตรา ๔๒

ถ้าสามีหน่วง หรือถอนการอนุญาตโดยปราศจากเหตุอันสมควร หญิงมีสามีจะร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งอนุญาตให้ตนจัดการแก่ส่วนของตนในสินบริคนท์ก็ได้

เวลาพิจารณาคำร้อง ต้องเรียกสามีมาสู่ศาลด้วย

เมื่อศาลเห็นว่ากรณีนั้นจะเป็นคุณประโยชน์แก่หญิงนั้น จะออกคำสั่งอนุญาตก็ได้ และศาลจะถอน

ถิ่นหรือจำกัดข้อความอนุญาตนั้นเมื่อใดก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.219		

第 43 条

- I. 夫が正当な事由なく徒に許諾を躊躇い、または取り消したときは、その者を夫とする妻は、財産あるいは家屋のうち専ら自己に帰属する部分に関して、その事務管理が行えるよう、裁判所に対してその許諾を請求することができる。
- II. [本条第 1 項の] 請求の審理に当たっては、[裁判所は] 夫にも出頭を命じなければならない。
- III. 当該行為の許諾がその女性にとって利益をもたらすと認められるときは、裁判所は、その許諾を命じることができる。また裁判所は、相当と認められるときは何時でも、その許諾を取り消し、または制限することができる。

ส่วนที่ ๓ ภูมิลำเนา
第三款 住所

มาตรา ๔๔

ภูมิลำเนาของบุคคลธรรมดา ได้แก่ถิ่นอันบุคคลนั้นมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	43 [=43 sen.1]	New Text (1992)	37
Jp. Code (1896,98)	* 21	Gr. Code (1896)	[7 par.1]
Miscellaneous	Fr.102 [; S.C.23 par.1]		

第 44 条

自然人の住所とは、その者が[継続的に] 主な居所としている場所をいう。

มาตรา ๔๕

ถ้าบุคคลธรรมดามีถิ่นที่อยู่หลายแห่งซึ่งอยู่สืบเปลี่ยนกันไปก็ดี หรือมีหลักแหล่งที่ทำการเป็นปกติต่างแห่งหลายแห่งก็ดี ท่านให้ถือเอาแห่งใดแห่งหนึ่งดังกล่าวมาก่อนและหลังนั้นว่าเป็นภูมิลำเนาของบุคคลนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	38
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	7 [=7 par.2]
Miscellaneous	Br.32 [; S.C.23 par.2]		

第 45 条

自然人がその居所を数カ所に有して往来を繰り返しているとき、またはその生活の本拠地を数カ所に有しているときは、各々の場合の何れか一カ所をその者の住所と見なす。

มาตรา ๔๖

ถ้าภูมิลำเนาไม่ปรากฏ ท่านให้ถือว่าถิ่นที่อยู่เป็นภูมิลำเนา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	39
Jp. Code (1896,98)	* 22	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	[S.C.24 par.2]		

第 46 条

[自然人の]住所が不明の場合には、その者の居所を住所と見なす。

มาตรา ๔๖

บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ไม่มีที่อยู่ปกติเป็นหลักแหล่งก็ดี หรือเป็นผู้ครองชีพในการเดินทางไปมาปราศจากหลักแหล่งที่ทำการงานก็ดี พบตัวในถิ่นไหน ท่านให้ถือว่าถิ่นนั้นเป็นภูมิลำเนาของบุคคลนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	40
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.33		

第 47 条

自然人が常住すべき居所をどこにも有しない場合、または営業の本拠地を置かずに、常に移動しながらその生業を営んでいる場合には、何れの場所でその者と遭遇したにせよ、その場所をその住所と見なす。

มาตรา ๔๗

ภูมิลำเนาย่อมเปลี่ยนไปด้วยการย้ายถิ่นที่อยู่ พร้อมด้วยเจตนาปรากฏว่าจงใจจะเปลี่ยนภูมิลำเนา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[44]	New Text (1992)	41
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	7 [=7 par.3]
Miscellaneous	Br.34 [; * Fr. 103]		

第 48 条

[自然人の]住所は、それを変更しようとする意思を持って居所を移転することにより、当然に変更される。

มาตรา ๔๘

ถ้าได้เลือกเอาถิ่นใดเป็นภูมิลำเนา แต่เฉพาะการเพื่อจะทำการอันใดอันหนึ่ง ท่านให้ถือว่าถิ่นนั้นเป็นภูมิลำเนาในการอันนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	42
Jp. Code (1896,98)	* 24	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.42; Arg.101 [; S.C.23 par.3]		

第 49 条

何らか一定の法律行為のためだけに、ある場所を住所として選定したときは、この行為に関してはその場所を[行為者の]住所と見なす。

มาตรา ๕๐

หญิงมีสามีย่อมถือเอาภูมิลำเนาของสามี ถ้าสามีไปตั้งภูมิลำเนาในถิ่นต่างประเทศ และหญิงไม่จำเป็นต้องตามไปอยู่ด้วยไซ้ร้ ท่านว่าหญิงนั้นย่อมมิได้ถือเอาภูมิลำเนาของสามี

ตราบใดสามียังไม่มีภูมิลำเนา หรือไม่มีใครรู้ว่ามิภูมิลำเนาแห่งใด หรือหญิงมีสามีมิได้ถือเอาภูมิลำเนาของสามีไซ้ร้ ตราบนั้น ฝ่ายหญิงจะถือเอาภูมิลำเนาต่างหากจากสามีก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[45]	New Text (1992)	43
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 10
Miscellaneous	S.25 [=S.C.25]		

第 50 条

- I. 夫を有する女性は、当然に夫の住所にその住所を置くものと見なす。[但し、]夫が国外の土地にその住所を置き、且つ妻が夫に同行する必要のない場合は、その限りではない。
- II. 夫が未だに定まった住所を有しないとき、夫の住所を知る者が誰一人いないとき、または夫を有する女性が夫の住所に自らの住所を置く意思をもっていないときに限り、その女性は、夫とは異なる住所を置くことができる。

มาตรา ๕๑

ภูมิลำเนาของผู้เยาว์ หรือของบุคคลผู้ไร้ความสามารถนั้น ได้แก่ภูมิลำเนาของผู้แทนโดยชอบธรรม

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 45	New Text (1992)	44
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[11]
Miscellaneous	Br.36 [; S.C.25]		

第 51 条

未成年者および禁治産者の住所は、その法定代理人の住所にあるものとする。

มาตรา ๕๒

ข้าราชการทั้งปวงนั้น ท่านถือว่ายอมมีภูมิลำเนา ณ ถิ่นอันเป็นที่ทำการตามตำแหน่งหน้าที่ หากมิใช่เป็นตำแหน่งหน้าที่ชั่วคราวชั่วระยะเวลา หรือเป็นเพียงแต่งตั้งไปเฉพาะการครั้งเดียวคราวเดียว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	46
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[9]
Miscellaneous	Br.37; Arg.90		

第 52 条

公務員の住所は、当然にその職責に基づく任地にあるものとする。但し、その職責が暫定的なものであるとき、または一回限りの委任に基づくに過ぎないときは、その限りではない。

ส่วนที่ ๔   **สาบสูญ**
 第四款   **失踪**

มาตรา ๕๓

ถ้าบุคคลใดไปเสียจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ทั้งมิได้ตั้งตัวแทนมอบอำนาจทั่วไปไว้ และไม่มีใครรู้
 แน่ว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไรไซ้ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่ง หรือพนักงานอัยการร้องขอต่อ
 ศาลฯ จะสั่งการให้ทำพลาตามที่จำเป็นเพื่อจัดการทรัพย์สินของบุคคลนั้นก็ได้

อนึ่งเมื่อเวลาได้ล่วงเลยไปปีหนึ่งแล้ว นับแต่วันที่บุคคลนั้นไปเสียจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ไม่มี
 ใครได้รับข่าวคราวประการใดเลยก็ดี หรือปีหนึ่งนับแต่วันมีผู้ได้พบเห็น หรือได้ทราบข่าวมาเป็นครั้ง
 หลังที่สุดก็ดี ศาลจะแต่งตั้งผู้จัดการทรัพย์สินของบุคคลผู้นั้นขึ้นก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 64	New Text (1992)	48
Jp. Code (1896,98)	25	Gr. Code (1896)	1911
Miscellaneous	Br.463		

第 53 条

- I. ある者が、代理人を選任して包括的な管理権を委託することなく、その住所または居所から失踪し、且つその死
 亡を確認する者が誰一人いないときは、裁判所は、利害関係人または検察官の請求に基づき、その不在者の財
 産管理に必要不可欠の処分を暫定的に命じることができる。
- II. なお、不在者がその住所または居所から失踪した日から起算して 1 年を経過し、[その間、その者から] 何等か
 の消息を受け取った者が誰一人いないとき、または、何れかの者がその不在者に最後に遭遇し、あるいはその
 最後の消息を知り得た日から起算して 1 年を経過したときには、裁判所は、その不在者の財産のために管理人
 を選任することができる。

มาตรา ๕๔

ถ้าผู้ไม่อยู่นั้นได้ตั้งตัวแทนมอบอำนาจทั่วไปไว้ แต่หากการมอบอำนาจนั้นถึงที่สุดลงก็ดี หรือ
 ปรากฏว่าการที่ตัวแทนจัดทรัพย์สินนั้นเกลือกจะเสียหายแก่ผู้ไม่อยู่ก็ดี ท่านให้นำบทบัญญัติตาม
 ความในมาตราก่อนมาใช้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 65	New Text (1992)	49
Jp. Code (1896,98)	25 [, 26]	Gr. Code (1896)	[1911]
Miscellaneous			

第 54 条

不在者自身が代理人を選任して包括的な管理権を委託していた場合においても、その委託行為の効力が消滅
 したとき、またはその代理人による管理行為が不在者の財産に損害を生じさせる虞があると判明したときには、
 第 53 条の規定を準用する。

มาตรา ๕๕

เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่ง หรือพนักงานอัยการร้องขอ ศาลจะสั่งตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ
 ทั่วไปให้จัดการทำบัญชีทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่นั้นขึ้นก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	50
Jp. Code (1896,98)	* 27 par.2	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 55 条

裁判所は、利害関係人または検察官の請求に基づき、不在者の財産の目録を作成するよう、[不在者が選任した]包括代理人に命じることができる。

มาตรา ๕๖

ถ้าเป็นการจำเป็นที่ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจทั่วไปจะต้องทำการอันใดอันหนึ่ง เกินขอบอำนาจที่ได้รับไว้ เมื่อขออนุญาตต่อศาลได้แล้ว จะทำการเช่นนั้นก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 66	New Text (1992)	51
Jp. Code (1896,98)	28	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 56 条

[不在者が選任した]包括代理人は、[不在者の財産の保存のために]委託された代理権を越える事務が必要不可欠なときは、裁判所に対してその許可を申請し、その許可を得てのみ、これを行うことができる。

มาตรา ๕๗

ผู้จัดการที่ศาลได้แต่งตั้งขึ้นนั้น ต้องทำบัญชีทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ในขณะเมื่อเข้าจัดการ บัญชีทรัพย์สินนี้ต้องทำต่อหน้าพยานสองคน และให้ลงลายมือชื่อพยานในบัญชีนั้นด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 67	New Text (1992)	52
Jp. Code (1896,98)	27 par.1	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 57 条

裁判所により選任された[不在者の]財産管理人は、管理の開始時に不在者の財産の目録を作成しなければならない。この目録は、二人の証人の立会の下に作成しなければならず、また、その証人が目録内に署名することを要する。

มาตรา ๕๘

ผู้จัดการนั้นมีอำนาจหน้าอย่างตัวแทนผู้รับมอบอำนาจทั่วไป เมื่อจะทำการใด ๆ เกินขอบอำนาจ ต้องได้รับอนุญาตของศาลก่อนแล้วจึงทำได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 68	New Text (1992)	54
Jp. Code (1896,98)	28	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 58 条

[裁判所により選任された]財産管理人は、[不在者が選任した]包括代理人と同様の権限を有する。委託され

た代理権を越える事務を行おうとするときは、事前に裁判所に対してその許可を申請しなければならない。

มาตรา ๕๘

ถ้าผู้ไม่อยู่ได้แต่งตั้งตัวแทนผู้รับมอบอำนาจจะเพาะการอันใดไว้ ผู้จัดการหาอาจจะสอบเข้าไป เกี่ยวข้องกับการที่เป็นอำนาจเฉพาะการเช่นนั้นได้ไม่ แต่ถ้ามาพิจารณาเห็นปรากฏว่าการที่ตัวแทนจัดทำอยู่นั้นเกลือกจะเสียหายแก่ผู้ไม่อยู่ไซ้ร ก็อาจจะร้องขอให้ศาลถอดถอนตัวแทนนั้นเสียได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 69	New Text (1992)	55
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Plan.vol.I. No.625		

第 59 条

不在者が特定の事務につき、自ら代理人を選任していたときは、[裁判所により選任された]財産管理人は、この事務の管理権限にかかる事項には、一切干渉することができない。但し、その代理人による事務管理の結果、不在者[の財産]に損害が生じる虞があると判明した場合には、[財産管理人は、]その代理人の解任を裁判所に請求することができる。

มาตรา ๖๐

ศาลจะสั่งเองในขณะใด ๆ หรือจะมีคำสั่งเมื่อผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ ร้องขอขึ้นในการเหล่านี้ ก็สั่งได้ คือ

- (๑) ให้ผู้จัดการหาประกันให้ไว้เพื่อการที่จัดทำ และเพื่อส่งคืนทรัพย์สินที่มอบไว้
- (๒) ให้ผู้จัดการแจ้งรายงานให้ทราบทรัพย์สินที่เข้ามาแล้วนั้นเป็นอย่างไร ๆ
- (๓) ถอดถอนผู้จัดการออกเสียโดยมีเหตุอันสมควร และแต่งตั้งผู้อื่นให้จัดการแทนผู้นั้นต่อไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 70	New Text (1992)	56
Jp. Code (1896,98)	29 par.1	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 60 条

裁判所は、職権によって、または利害関係人あるいは検察官の請求に基づき、次のことを命じる[ことができる]。即ち

- (1) [裁判所により選任された]財産管理人に、その管理行為に関し、また、委託された財産の返還を確実にするために、担保を提供させること。
- (2) 財産管理人に、不在者の財産の状態を報告させること。
- (3) 相当の事由がある場合に、財産管理人を解任して他の者を選任し、管理を続行させること。

มาตรา ๖๑

ศาลจะมีคำสั่งให้ผู้จัดการได้รับสินจ้างคิดจ่ายจากทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่ก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 71	New Text (1992)	57
Jp. Code (1896,98)	29 par.2	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 61 条

裁判所は、[不在者のために自らが選任する]財産管理人に、不在者の財産から報酬を支払うよう命じることができる。

มาตรา ๖๒

อำนาจของผู้จัดการนั้น ย่อมสุดสิ้นลงในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) เมื่อผู้ไม่อยู่นั้นกลับมา
- (๒) เมื่อได้หลักฐานเป็นแน่ชัดว่าผู้ไม่อยู่นั้นยังคงมีชีวิตอยู่ หรือถึงแก่ความตาย
- (๓) เมื่อผู้จัดการลาออกหรือถึงแก่ความตาย
- (๔) เมื่อศาลมีคำสั่งแสดงความสาบสูญ
- (๕) เมื่อศาลถอดถอนผู้จัดการ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 72	New Text (1992)	58
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Plan.vol.I. No.636		

第 62 条

[裁判所により選任された]財産管理人の権限は、次の事由により当然に終了する。即ち

- (1) 不在者が帰還したとき。
- (2) 不在者が生存すること、あるいは既に死亡したことを明確に伝える証拠を[裁判所が]入手したとき。
- (3) 財産管理人が辞任したか、または死亡したとき。
- (4) 裁判所が[不在者について]失踪宣告を下したとき。
- (5) 裁判所が財産管理人を解任したとき。

มาตรา ๖๓

กฎหมายลักษณะตัวแทนดังกล่าวไว้ในลักษณะ ๑๕ แห่งบรรพ ๓ นั้น ท่านให้ใช้บังคับในการจัดการทรัพย์สินของผู้ไม่อยู่เพียงที่ไม่ชัดเจน หรือไม่แย้งกับความในส่วนนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 73	New Text (1992)	60
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 63 条

本法典第三編第十五章の代理人に関する規定は、本款の趣旨に抵触あるいは齟齬のない限りにおいて、不在者の財産の管理行為にこれを適用する。

มาตรา ๖๔

ถ้าบุคคลได้ไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ และทราบเท่าเจ็ดปีไม่มีใครทราบแน่ชัดว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลฯ จะสั่งให้บุคคลเช่นนั้นเป็นคนสาบสูญก็ได้

วิธีเดียวกันนี้ ท่านให้ใช้ตลอดถึงบุคคลซึ่งได้ไปถึงสมรภูมิแห่งสงคราม หรือไปตกอยู่ในเรือเมื่ออัปปาง หรือไปตกต้องในฐานที่จะเป็นภยันตรายแก่ชีวิตประการอื่นใด หากนับแต่เวลาเมื่อสงครามได้สิ้นสุดลงแล้ว หรือนับแต่เมื่อเรืออัปปาง หรือนับแต่เมื่อภยันตรายประการอื่นๆ ได้ผ่านพ้นไปแล้วนั้น ได้เวลาถึงสามปียังไม่มีใครทราบว่าคุณคนนั้นเป็นตายร้ายดีอย่างไร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 74	New Text (1992)	61
Jp. Code (1896,98)	30	Gr. Code (1896)	[13 - 17]
Miscellaneous	[S.C.38 par.1]		

第 64 条

- I. ある者がその住所または居所から立ち去ってから7年が経過し、且つ、その生死を確知する者が誰一人いないときは、裁判所は、利害関係人または検察官の請求に基づいて失踪の宣告をすることができる。
- II. ある個人が戦地に臨んでいた場合、沈没した船舶に乗船していた場合、またはその他生命の危険に遭遇した場合において、それぞれ、戦争が終結した時点、船舶が沈没した時点、あるいはその他の危難が去った時点から起算して3年を経過するも、その個人の生死を知る者が誰一人いないときもまた、[本条第1項と]同様とする。

มาตรา ๖๕

บุคคลอันศาลได้มีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญแล้วนั้น ท่านให้ถือว่าถึงแก่ความตายเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังได้ระบุไว้ในมาตราก่อนนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[75]	New Text (1992)	62
Jp. Code (1896,98)	* 31	Gr. Code (1896)	[18]
Miscellaneous	[S.C.38 par.2]		

第 65 条

裁判所より失踪の宣告を受けた者は、第 64 条に規定された期間が満了した時点で死亡したものと見なす。

มาตรา ๖๖

ถ้าพิสูจน์ได้ว่าบุคคลที่สาบสูญนั้นยังคงมีชีวิตอยู่ก็ดี หรือว่าตายในเวลาอื่นผิดไปจากเวลาดังระบุไว้ในมาตราก่อนนั้นก็ดี เมื่อบุคคลผู้นั้นเอง หรือผู้ใดผู้หนึ่งผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาลฯ จะต้องถอนคำสั่งแสดงความสาบสูญนั้นให้ แต่การถอนคำสั่งนี้ย่อมไม่กระทบกระทั่งถึงความสมบูรณ์แห่งการทั้งหลาย อันได้ทำไปโดยสุจริตในระยะเวลาตั้งแต่ศาลมีคำสั่งแสดงความสาบสูญจนถึงเวลาถอนคำสั่งนั้นแต่อย่างหนึ่งอย่างใด

อนึ่งบุคคลผู้ได้ทรัพย์สินมาเนื่องแต่การที่ศาลสั่งแสดงความสาบสูญ แต่ต้องเสียสิทธิของตนไปเพราะศาลสั่ง[ถอนคำสั่ง]แสดงความสาบสูญนั้น จำต้องส่งคืนทรัพย์สินแต่เพียงเท่าที่ยังได้เป็นลาภแก่ตนอยู่เท่านั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[76]	New Text (1992)	63
Jp. Code (1896,98)	* 32	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 66 条

- I. 裁判所より失踪の宣告を受けた者がなおも生存すること、または第 65 条に掲げられたものと異なる時に死亡したことが証明されたときは、裁判所は、本人、何れかの利害関係人または検察官の申請に基づいて、失踪の宣告を取り消さなければならない。但し、失踪の宣告の時からその取り消しに至るまでの間に、善意になされた如何なる行為も、失踪宣告の取り消しによってその効力を妨げられない。
- II. なお、裁判所による失踪宣告の結果として[何等かの]財産を取得したが、その失踪宣告の取り消しによって自己の権利を喪失した者は、現に利益を得ている限度において、[その]財産を返還しなければならない。

มาตรา ๖๖

คำสั่งศาลแสดงสาบสูญก็ดี หรือสั่งถอนคำสั่งนั้นก็ดี ท่านให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	64
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.118		

第 67 条

失踪の宣告およびその取り消しは、官報でこれを公示する。

หมวด ๒   นิติบุคคล
第二節   法人
ส่วนที่ ๑   บทเบ็ดเสร็จทั่วไป
第一款   総則

มาตรา ๖๘

อันว่านิติบุคคลนั้น จะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งบทบัญญัติทั้งหลายของประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	78	New Text (1992)	65
Jp. Code (1896,98)	* 33	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 68 条

法人というものは、本法典ならびにその他の法律全ての規定に従つてのみ、これを設立することができる。

มาตรา ๖๙

นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ต้องตามบทบัญญัติทั้งปวงแห่งกฎหมาย ภายในขอบวัตถุประสงค์ ประสงค์ของตน ดังมีกำหนดไว้ในข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้ง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	66
Jp. Code (1896,98)	* 43	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 69 条

法人は、[関連する]法律全ての規定に従い、定款または寄附行為で規定された自らの目的に相応する範囲内において、当然に権利を享受し義務を負う。

มาตรา ๗๐

ภายใต้บังคับมาตราก่อนนั้น นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เหมือนบุคคลธรรมดา เว้นเสียแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งว่าโดยสภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 79	New Text (1992)	67
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	S.C.53		

第 70 条

第 69 条で規定された範囲内において、法人は当然に、自然人と同様の権利を有し義務を負う。但し、その本性からして自然人に固有の権利義務に関しては、その限りではない。

มาตรา ๗๑

ภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น ได้แก่ถิ่นที่สำนักงานใหญ่ หรือถิ่นที่ตั้งทำการ หรือถิ่นที่ได้เลือกเอา

เป็นภูมิลำเนาจะเพาะการตามข้อบังคับ หรือตราสารจัดตั้ง
 หนึ่งถิ่นที่มีสาขาสำนักงาน จะจัดว่าเป็นภูมิลำเนาในส่วนกิจการอันทำ ณ ที่นั้นด้วยก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 80	New Text (1992)	68
Jp. Code (1896,98)	50	Gr. Code (1896)	[24, 80]
Miscellaneous	S.C.56; Br.35		

第 71 条

- I. 法人は、その主な事務所の所在地あるいは事業所の所在地、または定款あるいは寄附行為によって特に指定された場所に、その住所を有する。
- II. なお、支所の所在地を、そこで執務される業務に関する[法人の]住所と指定することもまた、許される。

มาตรา ๗๒

จำพวกที่กล่าวต่อไปนี้ ย่อมเป็นนิติบุคคล คือ

- (๑) ทะบวงการเมือง
- (๒) วัดวาอาราม
- (๓) ห้างหุ้นส่วนที่จดทะเบียนแล้ว
- (๔) บริษัทจำกัด
- (๕) สมาคม
- (๖) มูลนิธิได้รับอำนาจแล้ว
- (๗) สหกรณ์จดทะเบียนแล้ว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 81	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 72 条

以下に掲げる種類のもの、当然にこれを法人とする。即ち

- (1) 政府機関
- (2) 寺院
- (3) 登記済みパートナーシップ
- (4) 有限会社
- (5) 社団
- (6) 認可済み財団
- (7) 登記済み協同組合

มาตรา ๗๓

ทะบวงการเมืองนั้น คือ กระทรวงและกรมในรัฐบาล เทศาภิบาลปกครองท้องถิ่น และประชาบาล
 ทั้งหลาย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 82	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 73 条

政府機関とは即ち、中央政府の各省庁、地方行政機関、および地域自治体のあらゆるものをいう。

มาตรา ๗๔

การจ้ดควบคุมทะเบียนการเมืองและวัดวาอารามย่อมเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับที่ปวงที่ว่าการนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 83 par.1	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 74 条

政府機関および寺院の管理は、それに関する法律および[その他の]法令の規定に従う。

มาตรา ๗๕

อันความประสงค์ของนิติบุคคลนั้น ย่อมแสดงปรากฏจากผู้แทนทั้งหลายของนิติบุคคลนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	70
Jp. Code (1896,98)	[53]	Gr. Code (1896)	[26, 32, 86]
Miscellaneous	* S.C.55 [=S.C.55 par.1] ; Br.17		

第 75 条

法人の意思は、その法人を代理する者全員でこれを表示する。

มาตรา ๗๖

ผู้จัดการทั้งหลายก็ดี ผู้แทนอื่นก็ดี ของนิติบุคคล หากทำการตามหน้าที่ได้ทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดแก่บุคคลอื่นไซ้รู้ ท่านว่านิติบุคคลจำต้องเสียค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น แต่มีสิทธิจะไล่เบี้ยเอาแก่ตัวผู้เป็นต้นเหตุทำความเสียหายได้ภายหลัง

ถ้าและความเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้นเกิดแต่ทำการอันใดอันหนึ่งซึ่งมิได้อยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์แห่งนิติบุคคลนั้นไซ้รู้ ท่านว่าสมาชิก หรือผู้จัดการทั้งหลายเหล่านั้น บรรดาที่ได้ออกเสียงลงมติให้ทำการเช่นนั้น กับทั้งผู้จัดการและผู้แทนอื่น ๆ ทั้งหลายบรรดาที่ได้เป็นผู้ลงมือทำการจะต้องรับผิดชอบร่วมกันออกใช้ค่าสินไหมทดแทน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	76
Jp. Code (1896,98)	* 44	Gr. Code (1896)	31
Miscellaneous	Br.15		

第 76 条

- I. 法人の理事各人、または法人を代理するその他の個人が、その職務の遂行が原因で他人に何等かの損害を加えたときは、法人が損害を賠償しなければならない。但し法人は事後、損害の第一原因である者に対して求償する権利を有することができる。
- II. 法人の目的の範囲を超える何等かの行為によって他人に損害を加えたときは、その行為を行うことに賛意を投じた全ての社員あるいは理事は、その行為につき署名を以て承認を与えた理事およびその他の代理人全員とともに、連帯してその損害を賠償しなければならない。

มาตรา ๗๖

ถ้ามีผู้จัดการหลายคน และมีได้มีข้อกำหนดไว้เป็นประการอื่นในข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งก็ดี มีได้มีบัญญัติไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายก็ดี การจะทำความตกลงต่างๆ ในทางอำนาจกิจการของนิติบุคคลนั้น ท่านให้เป็นไปตามเสียงข้างมากในหมู่ผู้จัดการทั้งหลายด้วยกัน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	71
Jp. Code (1896,98)	* 52 par.2	Gr. Code (1896)	[28, 86]
Miscellaneous			

第 77 条

理事が数人いる場合において、定款または寄附行為に別段の定めがないとき、または法律に別段の定めのないときは、法人の運営に関する各種の決議は、理事全員の過半数を以てこれを行う。

มาตรา ๗๗

ข้อจำกัดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอำนาจของผู้จัดการทั้งหลายในการเป็นผู้แทนนิติบุคคลนั้นอย่างใด ๆ ก็ดี ท่านว่าหาอาจจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ทำโดยสุจริตได้ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	72
Jp. Code (1896,98)	* 54	Gr. Code (1896)	26 [=26 par.2] [, 68, 70, 86]
Miscellaneous			

第 78 条

法人の代理人として理事の権限の制限または変更は、これを以て善意の第三者に対抗することができない。

มาตรา ๗๘

ถ้ามีตำแหน่งว่างลงในจำนวนผู้จัดการ และมีเหตุควรวิตกว่าที่ตำแหน่งว่างไว้เข้าไปเกลือกจะเกิดความเสียหายขึ้นได้ไซ้ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่ง หรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ๆ จะแต่งตั้งผู้จัดการชั่วคราวขึ้นก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	90	New Text (1992)	73
Jp. Code (1896,98)	* 56	Gr. Code (1896)	29
Miscellaneous			

第 79 条

法人の理事に欠員がある場合において、その地位を空席のままに放置しておく、損害が発生する虞があると憂慮すべき事由があるときは、裁判所は、何れかの利害関係人または検察官の請求に基づき、仮理事を選任する

ことができる。

มาตรา ๘๐

ในการอันใด ถ้าประโยชน์ทางได้ทางเสียของนิติบุคคลฝ่ายหนึ่ง กับของตัวผู้จัดการอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นปฏิปักษ์แก่กัน ท่านว่าในการอันนั้นผู้จัดการเป็นอันไม่มีอำนาจเป็นผู้แทนได้ ในกรณีเช่นนี้ ต้องตั้งแต่งผู้แทนขึ้นจะเพาะการนั้นตามบทบัญญัติมาตราก่อนนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	74
Jp. Code (1896,98)	* 57	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 80 条

事項の如何を問わず、法人の利害と法人の理事個人の利害が相反するときは、その理事は、当該事項に関して法人の代理人たる権限を有しない。この場合においては、第 79 条の規定に従って [=準じて]、当該事項に関する特命理事を選任しなければならない。

ส่วนที่ ๒ มูลนิธิ
第二款 財団法人

มาตรา ๘๑

มูลนิธินั้นได้แก่ทรัพย์สินอันจัดสรรไว้เป็นแพนงเพื่อบำเพ็ญทาน การศาสนา วิทยาศาสตร์ วรรณคดี หรือเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่น ๆ และไม่ได้หมายคำกำไร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 84	New Text (1992)	110
Jp. Code (1896,98)	34	Gr. Code (1896)	80
Miscellaneous	Sch.p.41		

第 81 条

財団法人とは、慈善事業、宗教、科学技術、文学、その他公益に奉仕する機関として提供された財産であって、営利を目的としないものをいう。

มาตรา ๘๒

มูลนิธินั้นจะต้องก่อตั้งด้วยทำตราสารลงไว้ มีข้อความสำคัญตามรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อของมูลนิธิ
- (๒) วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ
- (๓) สำนักงานของมูลนิธิ แม้จะพึงมี
- (๔) ข้อกำหนดว่าด้วยทรัพย์สินของมูลนิธิ
- (๕) ข้อกำหนดว่าด้วยการตั้งและถอดถอนผู้จัดการทั้งหลายของมูลนิธิ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	55 par.1 [??], 86	New Text (1992)	112
Jp. Code (1896,98)	* 37 [, 39]	Gr. Code (1896)	[81, 85]
Miscellaneous	[S.C.80, 81, 83]		

第 82 条

財団法人は、寄附行為によって以下に掲げる事項を内容とする根本規則 [= 定款] を規定し、これを設立しなければならない。

- (1) 財団法人の名称。
- (2) 財団法人の目的。
- (3) 財団法人の事務所。設立予定のものも含む。
- (4) 財団法人の資産に関する規定。
- (5) 財団法人の理事の任免に関する規定。

มาตรา ๘๓

ถ้ามูลนิธิก่อตั้งขึ้นด้วยนิติกรรมทำยกให้แต่ยังมีชีวิต ท่านให้ใช้บทบัญญัติทั้งหลายในลักษณะให้อนุโลมตามควรแก่บท

ถ้ามูลนิธิก่อตั้งขึ้นด้วยพินัยกรรม ท่านให้ใช้บทบัญญัติทั้งหลายในลักษณะมรดก อนุโลมตามควรแก่บท

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	39 [??], * 41	Gr. Code (1896)	80 [??]
Miscellaneous	Br.24		

第 83 条

- I. 生前の法律行為によって財団法人の設立を行うときは、贈与に関する章の規定を準用する。
- II. 遺言によって財団法人の設立を行うときは、相続 [= 遺贈] に関する章の規定を準用する。

มาตรา ๘๔

ถ้าผู้ตั้งมูลนิธิตายเสียแต่ยังมีทันได้ทำข้อกำหนดว่าด้วยชื่อ หรือสำนักงานของมูลนิธิ หรือว่าด้วยวิธีตั้งแต่งและถอดถอนผู้จัดการของมูลนิธิไว้ การเหล่านี้ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งหรืออัยการร้องขอต่อศาล ก็ให้ศาลกำหนดให้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	119
Jp. Code (1896,98)	* 40	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 84 条

財団法人を設立する者が、その名称、事務所 [の所在地] または理事の任免の方法を定めなくて死亡したときは、利害関係人または検察官の請求により、裁判所がこれを定めなければならない。

มาตรา ๘๕

มูลนิธินั้น จะจัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลด้วยรัฐบาลให้อำนาจเช่นนั้นก็ได้

อนึ่งภายในสิบสัปดาห์นับแต่รัฐบาลได้ให้อำนาจแล้ว ให้เสนาบดีผู้เป็นเจ้าหน้าที่จัดการให้เก็บใจความแห่งข้อสำคัญของนิธินั้น โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 85 [=85 par.2], 87 par.2	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	[34]	Gr. Code (1896)	[22, 80]
Miscellaneous			

第 85 条

- I. 財団法人は、政府が法人としての権能を付与することによって、これを設立することができる。
- II. なお、[財団法人の監督を]担当する主務官庁の長官は、政府が権能を付与した時点から 14 日以内に、その財団法人の根本規則 [= 定款] の要旨を提出させ、官報でこれを公示しなければならない。

มาตรา ๘๕

การให้อำนาจแก่มูลนิธินั้น ย่อมสุดแล้วแต่อำเภอใจของรัฐบาล และจะบังคับให้มีข้อไขอย่างไรๆ แล้วจึงอนุญาตตามที่เห็นควรก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 87 par.1	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 86 条

[第 85 条に基づく] 財団法人に対する権能の付与は、当然に政府の裁量に属し、適切と認められる場合には、何等かの条件を付して[法人としての権能を]認可することができる。

มาตรา ๘๖

ในกรณีที่เป็นมูลนิธินั้นได้รับอำนาจแต่รัฐบาล ท่านว่าทรัพย์สินอันได้จัดสรรไว้โดยนิติกรรมทำยกให้แต่ยังมีชีวิตนั้น ย่อมตกเป็นของมูลนิธิตั้งแต่เวลาที่รัฐบาลให้อำนาจเป็นต้นไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)	* 42	Gr. Code (1896)	[82, 83]
Miscellaneous			

第 87 条

政府の権能付与によって設立された財団法人の場合においては、生前の法律行為によって提供された財産は、政府が権能を付与した時点から当然に財団法人に帰属する。

มาตรา ๘๗

ในความเกี่ยวพันกับบุคคลภายนอก มูลนิธิตที่ได้รับอำนาจแล้วมีผู้จัดการทั้งหลายเป็นผู้แทนของมูลนิธินั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 88 par.1	New Text (1992)	123
Jp. Code (1896,98)	53	Gr. Code (1896)	26 [, 86]
Miscellaneous			

第 88 条

[法人としての] 権能を付与された財団法人と第三者との関係においては、財団法人の理事全員が法人を代理する。

มาตรา ๘๘

ในส่วนความเกี่ยวพันระวางมูลนิธิที่ได้รับอำนาจกับผู้จัดการทั้งหลายของมูลนิธินั้นเองก็ดี ระวางผู้จัดการเหล่านั้นกับบุคคลภายนอกก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งประมวลกฎหมายนี้
ลักษณะตัวแทน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 89	New Text (1992)	77
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 89 条

[法人としての] 権能を付与された財団法人とその法人の理事全体との関係、または法人の理事全体と第三者との関係については、本法典中の代理人に関する規定を適用する。

มาตรา ๘๙

มูลนิธิทุกรายย่อมตกอยู่ในบังคับควบคุมแลตรวจตราของรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้ใดอันรัฐบาลได้ตั้ง
แต่งตั้งไปเพื่อการนั้นแล้ว ให้เข้าดูสมุดหนังสือกับบัญชีของมูลนิธิได้ในเวลาใด ๆ อันสมควร เจ้า
พนักงานผู้นั้นอาจจะสอบสวนผู้จัดการและตัวแทน หรือลูกจ้างในมูลนิธิด้วยข้อความใด ๆ ที่เกี่ยวกับ
มูลนิธินั้นได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 91	New Text (1992)	128
Jp. Code (1896,98)	67	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	[S.C.84]		

第 90 条

全ての財団法人は、当然に政府の監督の下に置かれる。この目的のために政府が任命した係官は、必要などときには何時でも、財団法人に立ち入ってその会計帳簿を閲覧することができる。[また、]この係官は、当該財団法人に関する事項であれば如何なることであれ、それについて、法人の理事、[その他の]代理人、あるいは使用人を尋問することができる。

มาตรา ๙๐

ถ้าผู้จัดการทั้งหลายจัดการผิดพลาดเสื่อมเสียก็ดี ทำการฝ่าฝืนข้อความแห่งตราสารก่อตั้งมูลนิธิก็
ดี เมื่อพนักงานอัยการ หรือผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งร้องขอต่อศาล ๆ จะถอดถอนผู้จัดการและ
ตั้งแต่งตั้งผู้จัดการขึ้นใหม่คนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	129
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 91 条

財団法人の理事が、[法人の]管理に当たり、過失によって[法人に]損害を及ぼしたとき、または財団法人の寄附行為の規定に違反したときは、[裁判所は、]検察官または何れかの利害関係人の請求に基づいて理事を解任し、一人あるいは数人の新理事を任命することができる。

มาตรา ๕๒

มูลนิธินั้นย่อมสิ้นสุดลงด้วยเหตุประการหนึ่งประการใด ดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

- (๑) เลิกตามบทบัญญัติที่กล่าวไว้ในตราสารตั้งมูลนิธินั้น
- (๒) เมื่อวัตถุประสงค์แห่งมูลนิธินั้นสำเร็จบริบูรณ์แล้ว หรือกลายเป็นการพ้นวิสัย
- (๓) เมื่อมูลนิธินั้นล้มละลาย
- (๔) เมื่อมีคำสั่งของศาลตามข้อความในมาตราต่อไปนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 92	New Text (1992)	130
Jp. Code (1896,98)	68, 70	Gr. Code (1896)	[41, 42]
Miscellaneous	[S.C.88 par.1]		

第 92 条

財団法人は、以下に掲げるいずれかの事由により、当然に終了する。即ち

- (1) 財団法人の寄附行為に定められた規定に従って解散した[とき]。
- (2) その財団法人の目的が達成されたとき、または不可能となったとき。
- (3) 財団法人が破産したとき。
- (4) 次条以下の規定に基づく裁判所の[解散]命令があったとき。

มาตรา ๕๓

เมื่อพนักงานอัยการ หรือผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมีส่วนได้เสียด้วยยื่นคำร้องต่อศาลฯ จะมีคำสั่งให้เลิกมูลนิธินั้นเสีย และแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคน ในกรณีทีกล่าวต่อไปนี้เป็นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ คือ

- (๑) ถ้ามูลนิธินั้นได้ก่อตั้งขึ้นขัดต่อบทบัญญัติในส่วนนี้ หรือว่ามูลนิธินั้นทำการขัดต่อกฎหมายก็ดี หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ด้วยเหมือนกัน
- (๒) ถ้าว่าเป็นอันจะจัดการมูลนิธินั้น ให้ดำเนินอยู่ต่อไปอีกไม่ได้ ไม่เลือกกว่าเพราะเหตุประการใด ๆ
- (๓) ถ้ามูลนิธิทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติในตราสารตั้งมูลนิธินั้นเอง หรือฝ่าฝืนข้อไขซึ่งรัฐบาลได้ให้อำนาจไว้

อนึ่งศาลจะถอดถอนผู้จัดการทั้งหลายและแต่งตั้งผู้จัดการขึ้นใหม่คนหนึ่ง หรือหลายคนแทนสั่งเลิกมูลนิธิก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 93	New Text (1992)	131
Jp. Code (1896,98)	71	Gr. Code (1896)	[43, 87]
Miscellaneous	[S.C.88 par.2, 89]		

第 93 条

- I. 次に掲げる場合においては、検察官または利害関係を有する何れかの者が裁判所に対して請求したときは、[裁判所は、]財団法人の解散を命じ、一人あるいは数人の清算人を任命することができる。即ち
  - (1) 財団法人が本款の規定に反して設立されたとき、または法令に違反する行為をしたとき。社会の安寧 [を脅かし]あるいは善良の風俗に反する行為をしたときもまた、同様とする。
  - (2) その原因の如何にかかわらず、財団法人の事業を継続することが困難となったとき。
  - (3) 財団法人がその寄附行為中の規定に反した行為をしたとき、または政府が[法人としての]権能を付与した際に定めた条件に反した行為をしたとき。
- II. なお裁判所は、[当該財団法人の]理事全員を解任し、一人または数人の新理事を任命した上で、[その新理事に対して]財団法人の解散を命じることできる。

มาตรา ๕๔

ภายในเวลาสิบสี่วันนับแต่มูลนิธิอันได้รับอำนาจจากรัฐบาลได้ถึงที่สิ้นสุดลงนั้น ผู้จัดการทั้งหลาย ต้องทำหนังสือแจ้งความนั้นแก่ทบวงการเจ้าหน้าที่ และให้เจ้าหน้าที่นำความออกประกาศโฆษณาใน ราชกิจจานุเบกษาภายในสิบสี่วันนับแต่เมื่อได้รับแจ้งความ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	132
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 94 条

政府から[法人としての]権能の付与を受けた財団法人が解散するに至ったときは、解散の時から 14 日以内に、その理事全員が書面でその旨を主務官庁に届け出なければならない。主務官庁の係官は、解散の届け出を受けた時から 14 日以内に、官報でそれを公示しなければならない。

มาตรา ๕๕

ในการชำระบัญชีมูลนิธินั้น ให้ใช้บทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนและบริษัท บังคับอนุโลมตามควรแก่บทนั้น ๆ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 94	New Text (1992)	133
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 95 条

財団法人の清算には、本法典中のパートナーシップおよび有限会社の清算に関する規定を準用する。

มาตรา ๕๖

เมื่อมูลนิธิสิ้นสุดลง ททรัพย์สินของมูลนิธินั้นให้ออนไปยังนิติบุคคล ตามที่จะพึงระบุไว้ในตราสารตั้ง มูลนิธินั้น

เมื่อไม่มีความกล่าวไว้ถึงนิติบุคคลเช่นว่านี้ ถ้าพนักงานอัยการ หรือผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมีส่วนได้เสีย ด้วยมีคำร้องขอต่อศาลไซรั ศาลจงสั่งจัดสรรทรัพย์สินนั้นให้แก่นิติบุคคลซึ่งปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์เดิมของมูลนิธินั้น

ถ้าหากว่าจัดสรรทรัพย์สินอย่างนี้มีอาจจะทำได้ก็ดี หรือว่ามูลนิธินั้นต้องบังคับให้เลิกเสียเพราะเหตุเป็นการขัดต่อกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีแห่งประชาชนก็ดี ศาลจะสั่งให้ทรัพย์สินของมูลนิธิตกไปเป็นของแผ่นดินก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 95	New Text (1992)	134
Jp. Code (1896,98)	72	Gr. Code (1896)	45, 46 [, 88]
Miscellaneous			

第 96 条

- I. 財団法人が解散したときは、寄附行為でなされた指名に従って、その資産を[他の]法人に譲り渡さなければならない。
- II. [寄附行為に]そのような指名がない場合には、検察官または利害関係を有する何れかの者の請求に基づき、裁判所は、当該財団法人のそれと類似した目的を有する[他の]法人にその資産を譲り渡すよう命じることができる。
- III. [本条第 2 項に従った]資産の譲渡が不可能な場合、または当該財団法人が法律に違反したため、あるいは社会の安寧[を脅かし]もしくは善良の風俗に反した行為をしたために解散を命ぜられた場合には、裁判所は、当該財団法人の資産を国庫に納めるよう命じることができる。

มาตรา ๕๗

ข้อบังคับสำหรับการให้อำนาจ การจดทะเบียนและการดูแลตรวจตรามูลนิธิตามความที่กล่าวไว้ในส่วนนี้ ให้เสนอคดีผู้รับผิดชอบในการปกครองท้องที่เป็นผู้ออกกฏข้อบังคับ

ให้เสนอคดีจัดการให้มีบัญชีรายนามมูลนิธิทั้งหลายอันได้ให้อำนาจแล้วนั้นรักษาไว้ พร้อมทั้งรายการข้อสำคัญอันได้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 96	New Text (1992)	136
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 97 条

- I. 本款中に規定された[法人としての]権能の付与、財団法人の登記および[主務官庁による]その監督については、当該地区の行政において[当該業務の]責任を負う主務官庁の長官が規則を制定する権限を有するものとする。
- II. 主務官庁の長官は、[法人としての]権能を付与した財団法人すべての名簿、ならびに官報で公示された財団法人の根本規則[=定款]の一覧を作成させ、常に最新の状態に保たなければならない。

ลักษณะ ๓ ทรัพย์
第三章 物

มาตรา ๙๘

อันว่าทรัพย์นั้น โดยนิยามได้แก่วัตถุมีรูปร่าง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[97]	New Text (1992)	137
Jp. Code (1896,98)	85	Gr. Code (1896)	* 90
Miscellaneous			

第 98 条

物といふものは即ち、法律上、有体物をいう。

มาตรา ๙๙

ทรัพย์สินนั้น ท่านหมายความว่ารวมทั้งทรัพย์ทั้งวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาได้และถือเอาได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	138
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Arg.2349		

第 99 条

財物[あるいは財産]とは、[有体物たる]物のほか、価値を有することができ、且つ専有することの可能な無体物の全てをいう。

มาตรา ๑๐๐

อสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ที่ดินกับทรัพย์อันติดอยู่กับที่ดินนั้น หรือประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดินนั้น
อนึ่งคำว่าอสังหาริมทรัพย์ ท่านหมายรวมถึงสิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิในที่ดินด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[97, 98 par.1]	New Text (1992)	139
Jp. Code (1896,98)	86 [=86 par.1]	Gr. Code (1896)	* [94], 96
Miscellaneous	[S.C.667 par.2]		

第 100 条

不動産とは即ち、土地およびその土地に付着した物、あるいは結合して一体をなす物をいう。なお、不動産という語句はまた、その土地の所有権に関する[その他]全ての権利をも意味する。

มาตรา ๑๐๑

สังหาริมทรัพย์ ได้แก่ทรัพย์ทั้งหลายอันอาจขนเคลื่อนจากแห่งหนึ่งไปแห่งอื่นได้ ไม่ว่าเคลื่อนด้วยแรงเดินแห่งตัวทรัพย์นั้นเอง หรือเคลื่อนด้วยกำลังภายนอก อนึ่งคำว่าสังหาริมทรัพย์ ท่านหมายความว่าถึงกำลังแรงแห่งธรรมชาติอันอาจถือเอาได้ และทั้งสิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวด้วยสังหาริมทรัพย์ด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[97, 98 par.2]	New Text (1992)	140
Jp. Code (1896,98)	[86 par.2]	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Arg.2352; Br.47		

第 101 条

動産とは即ち、一か所から他の場所に移送することのできる全ての物をいう。その際、物の移送がその物自体のもつ移動力によるものか、あるいは外部の動力によるものかには関わらない。なお、動産という語句はまた、自然から得られ、且つ専有することの可能な原動力、および動産に関する全ての権利をも意味する。

มาตรา ๑๐๒

สังกะทรัพย์ ได้แก่สังหาริมทรัพย์ซึ่ง โดยปกติ อาจใช้ของอื่นอันเป็นประเภทและชนิดเดียวกัน มีปริมาณเท่ากันแทนได้ อสังกะทรัพย์ ได้แก่สังหาริมทรัพย์อันมิอาจจะใช้ของอื่นแทนเช่นนั้นได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[99]	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 91
Miscellaneous	Br.50; Baudry VI. No.18		

第 102 条

代替物とは即ち、通常は同類同種、同量の他の物によって置き換えることの可能な動産をいい、不代替物とは即ち、他の物によって置き換えることの不可能な動産をいう。

มาตรา ๑๐๓

โภคทรัพย์ ได้แก่สังหาริมทรัพย์ ซึ่ง เมื่อใช้ย่อมเสียภาวะเสื่อมสลายไปในทันใดเพราะการใช้นั้น หรือซึ่งใช้ไปในที่สุดย่อมสิ้นเปลืองหมดไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [100]	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	92
Miscellaneous	Br.51; Plan I. No.1279		

第 103 条

消費物とは即ち、それを使用すると、使用の故に直ちにその実体を失い消滅してしまう動産、または使用し続けると、最後には消耗し尽きてしまう動産をいう。

มาตรา ๑๐๔

ทรัพย์แบ่งได้นั้น คือทรัพย์อันอาจจะแยกออกจากกันเป็นส่วน ๆ ได้จริงถนัดชัดแจ้ง แต่ละส่วนได้รูปบริบูรณ์ลำพังตัว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	141
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.52		

第 104 条

可分物とは、それを構成部分に完全に分解しても、各部分がその個体を維持する[有体]物をいう。

มาตรา ๑๐๕

ทรัพย์สินแบ่งไม่ได้ คือทรัพย์สินอันจะแยกออกจากกันไม่ได้ นอกจากเปลี่ยนแปลงภาวะแห่งทรัพย์สินกับทั้งทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายท่านถือว่าแบ่งไม่ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	142
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.53		

第 105 条

不可分物とは、その性状を変えることなく、その構成部分に分解することのできない物、ならびに、法令によって不可分と見なされる物をいう。

มาตรา ๑๐๖

ทรัพย์สินนอกพาณิชย์ ได้แก่ทรัพย์สินซึ่งไม่สามารถจะถือเอาได้ และทรัพย์สินซึ่งไม่โอนให้กันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	143
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.69		

第 106 条

非融通物とは即ち、専有することのできない物、および合法的に譲渡し合うことのできない物をいう。

มาตรา ๑๐๗

ส่วนควบของทรัพย์สินนั้น คือส่วนซึ่งว่าโดยสภาพแห่งทรัพย์สิน หรือโดยจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น ย่อมเป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์สินนั้น และไม่อาจจะแยกจากกันได้นอกจากจะทำลายหรือทำบุบสลาย หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนแปลงรูปทรง

ใครเป็นเจ้าของทรัพย์สินใด ย่อมมีกรรมสิทธิ์ในบรรดาสวนควบทั้งหลายของทรัพย์สินอันนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[101 par.1]	New Text (1992)	144
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[93]
Miscellaneous	* S.C.642 ; Huebner		

第 107 条

- I. 物の構成要素とは、その物自体の性質により、またはその地方の慣習によって、その物の本体を成すとされる部分であって、それらを相互に分離すれば、その物を破壊し、毀損し、またはその形状を変えてしまうものをいう。
- II. 物の所有者は誰であれ、当然にその構成要素全ての所有権を有する。

มาตรา ๑๐๘

ไม้ยืนต้น นับว่าเป็นส่วนควบกับที่ปลูกไม้ยืนต้น

ไม้ล้มลุกและธัญญาชิตอันจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปี ย่อมไม่เป็นส่วนควบกับที่ดิน และนับว่าเป็นสังหาริมทรัพย์ด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 104	New Text (1992)	145
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[94]
Miscellaneous	Dika 149/120 [; S.C.667 par.2]		

第 108 条

- I. [多年生の] 立ち木は、それが生える土地の構成要素と見なす。
- II. 一年生の植物、および年に一回あるいは数回収穫期を有する穀物は、その土地の構成要素を成さず、[それ自体で独立した] 動産と見なす。

มาตรา ๑๐๘

ทรัพย์ซึ่งติดกับที่ดินหรือติดกับโรงเรือนเพียงชั่วคราว ย่อมไม่กลายเป็นส่วนควบกับ วิธีอย่างเดียวกันนี้ย่อมใช้บังคับแก่โรงเรือนหรือการปลูกสร้างอย่างอื่น อันผู้มีสิทธิในที่ดินของผู้อื่นใช้สิทธินั้น ปลูกทำลงไว้ในที่ดินนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 101 par.2	New Text (1992)	146
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	95
Miscellaneous	S.C.675, 677 [=677 par.1]		

第 109 条

土地あるいは建物に単に一時的に付着されたに過ぎない物は、[その土地あるいは建物の] 構成要素とはならない。他人の土地を利用する権利を有する者が自己の権利を行使して、その土地の上に建てた建物その他の構造物もまた同様とする。

มาตรา ๑๑๐

เครื่องอุปกรณ์ ได้แก่สังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยปกตินิยมเฉพาะถิ่น หรือโดยเจตนาขัดแย้งแห่งผู้เป็นเจ้าของทรัพย์เป็นประธาน ย่อมเป็นของใช้ประจำอยู่กับทรัพย์เป็นประธานนั้นเป็นอาจิลน เพื่อประโยชน์แก่การที่จะจัดดูแลหรือใช้สอย หรือรักษาทรัพย์เป็นประธานนั้นเอง และเจ้าของทรัพย์ได้นำมาสู่ทรัพย์เป็นประธานด้วยนำมาติดต่อ หรือปรับเข้าไว้ หรือทำโดยประการอื่น ในฐานะเป็นเครื่องใช้ประกอบกับทรัพย์เป็นประธานนั้น

เครื่องอุปกรณ์เช่นว่านี้ ถึงจะแยกออกจากทรัพย์เป็นประธานชั่วคราว ก็ยังไม่ขาดจากเป็นเครื่องอุปกรณ์ของทรัพย์เป็นประธานนั้น

อนึ่งเครื่องอุปกรณ์ย่อมตกติดไปกับทรัพย์เป็นประธาน เว้นไว้แต่จะได้ตกลงกันจำหน่ายเป็นพิเศษประการอื่น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[102]	New Text (1992)	147
Jp. Code (1896,98)	[87]	Gr. Code (1896)	97
Miscellaneous	* S.C.644 ; Br.59		

第 110 条

- I. 従物とは即ち、主物とされる物の管理、使用あるいは保存のために、その地方に行われる通例に従い、または主物の所有者の明確な意思に基づいて、主物に常備されるべき道具と定められた動産であって、所有者が備品として主物に付着、調度あるいはその他の方法によって附属させたものをいう。

- II. 従物は、その主物から一時的に分離しても、その従物たる性格を失わない。
- III. なお従物は、別段の合意のない限り、当然に主物の処分に従う。

มาตรา ๑๑๑

ดอกผลทั้งหลายของทรัพย์สินนั้น มีความหมายดังนี้

- (๑) ดอกผลธรรมดา กล่าวคือว่า บรรดาสิ่งทั้งปวงซึ่งได้มาเพราะใช้ของนั้น อันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติของมัน ดังเช่นว่า ผลไม้ น้ำมัน ขน และลูกของสัตว์ เหล่านี้ย่อมสามารถจะถือเอาได้เวลาเมื่อขาดตกออกจากสิ่งนั้น ๆ
- (๒) ดอกผลนิตินัย กล่าวคือว่า ดอกเบี้ย ค่าไร ค่าเช่า ค่าปันผล หรือลาภอื่น ๆ ที่ได้เป็นครั้งเป็นคราวแก่เจ้าทรัพย์สิน จากผู้อื่นเพื่อที่ได้ใช้ทรัพย์สินนั้น ดอกผลเหล่านี้ย่อมคำนวณและถือเอาได้ตามรายวัน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 105	New Text (1992)	148
Jp. Code (1896,98)	88, 89	Gr. Code (1896)	[99, 101]
Miscellaneous	[S.C.643]		

第 111 条

ある物の果実とは、次のことを意味する。

- (1) 天然果実とは、ある物の使用に由来するものであって、果実、乳、羽毛、あるいは動物の子のように、その物の自然の性質によって生じる産出物である。これら[天然果実]は、物[の本体]から分離した時点で、[それ自体として]専有することができる。
- (2) 法定果実とは、利息、利潤、賃貸料、配当金、あるいはその他、ある物の使用の対価として、その物の所有者に対して、他人から定期的に支払われる収益である。これらの果実は、日歩により計算して専有することのできるものでなければならない。

ลักษณะ ๔   นิติกรรม
第四章   法律行為

หมวด ๑   บทเบ็ดเสร็จทั่วไป
第一節   総則

มาตรา ๑๑๒

อันว่านิติกรรมนั้น ได้แก่การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	149
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Arg.978; Br.81		

第 112 条

法律行為というものは即ち、権利を設定し、変更し、移転し、保存し、または終了させるために、個人間に法律関係を結ぶことを直接に目指して、合法的且つ自発的になされる行為をいう。

มาตรา ๑๑๓

การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมายก็ดี เป็นการพ้นวิสัยก็ดี เป็นการขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ดี การนั้นท่านว่าเป็นโมฆะกรรม

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[12, 113, 151, 152, 153]	New Text (1992)	150
Jp. Code (1896,98)	90	Gr. Code (1896)	[134], 138, [306]
Miscellaneous	Fr.1108, 1131, 1133 [; * S.O.20 par.1]		

第 113 条

法令によって明示的に禁止された目的、不能の目的、公共の秩序あるいは善良の風俗に反する目的を内容とする如何なる行為も、これを無効とする。

มาตรา ๑๑๔

การใดเป็นการผิดแผกแตกต่างกับบทบัญญัติของกฎหมายใด ๆ ถ้ามิใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนแล้ว เพียงแต่เหตุเท่านั้น ท่านว่าการนั้นหาเป็นโมฆะไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	151
Jp. Code (1896,98)	* 91	Gr. Code (1896)	134, 138
Miscellaneous	S.C.19 - 22 [??] [S.O.19 par.2]		

第 114 条

法令中の規定と異なる内容の行為であっても、その法令の規定が公共の秩序あるいは善良の風俗に関しないものであるときは、その理由のみによっては、その行為が無効とされることはない。

มาตรา ๑๑๕

การใดมิได้ทำให้ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบังคับไว้ การนั้นท่านว่าเป็นโมฆะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	152
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 125
Miscellaneous	[S.O.11]		

第 115 条

法令により要求される方式に従わずになされた行為は、これを無効とする。

มาตรา ๑๑๖

การใดมิได้เป็นไปตามบทบังคับอันว่าด้วยความสามารถของบุคคล การนั้นท่านว่าเป็นโมฆียะกรรม

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 107	New Text (1992)	153
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.1108; Ind.10 [; S.O.19 par.2]		

第 116 条

法令中の人の行為能力に関する規定に従わずになされた行為は、これを取り消すことができる。

หมวด ๒ แสดงเจตนา
第二節 意思表示

มาตรา ๑๑๗

การแสดงเจตนาใด แม้นใจจริงผู้แสดงจะมีได้เจตนาให้ตนต้องผูกพันตามที่ตนได้แสดงออกมาก็ดี ท่านว่าหากเป็นมูลทำให้การแสดงเจตนาอันนั้นเป็นโมฆะไม่ เว้นแต่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รู้ถึงเจตนาอันซ่อนอยู่ในใจของผู้แสดงนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	154
Jp. Code (1896,98)	[93]	Gr. Code (1896)	* 116
Miscellaneous	Sch.p.93		

第 117 条

意思表示は、表示者が本心では自らをその表示通りに義務付ける意図なく行ったものであっても、そのことのみによってその効力を妨げられることはない。但し、相手方が表示者の真意を知っている場合はその限りではない。

มาตรา ๑๑๘

การแสดงเจตนาหลงโดยสมรู้กับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ท่านว่าเป็นโมฆะ แต่ข้อไม่สมบูรณ์อันนี้ ท่านห้ามมิให้ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริต และต้องเสียหายแต่การแสดงเจตนาหลงนั้น

ถ้านิติกรรมอันหนึ่ง ทำด้วยเจตนาจะอำพรางนิติกรรมอีกอันหนึ่งไว้ ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติ

ของกฎหมายอันว่าด้วยนิติกรรมอำพราง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	94 [??]	New Text (1992)	155
Jp. Code (1896,98)	[94]	Gr. Code (1896)	* 117
Miscellaneous	Jenk's No.79; Br.105 [; S.O.18]		

第 118 条

- I. 相手方と通じてなした虚偽の意思表示は、これを無効とする。但し、この瑕疵を以て善意の第三者に対抗し、当該意思表示 [の無効] によってこの者に損害を及ぼすことは許されない。
- II. ある法律行為が他の法律行為を隠匿するためになされたときは、[前者の法律行為の効力は、] 隠匿された [後者の] 法律行為に関する法律の規定に従ってこれを決する。

มาตรา ๑๑๘

การแสดงเจตนา ถ้าทำด้วยสำคัญผิดในสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรม ท่านว่าเป็นโมฆะ แต่ ถ้าความสำคัญผิดนั้น เป็นเพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของบุคคลผู้แสดงเจตนาใส่ร้าย ท่านว่าบุคคลนั้นหาอาจจะถือเอาความไม่สมบูรณ์นั้นมาใช้เป็นประโยชน์แก่ตนได้ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[134, 135]	New Text (1992)	156
Jp. Code (1896,98)	* 95	Gr. Code (1896)	[119 par.1]
Miscellaneous	[S.O.23, 24 par.1]		

第 119 条

意思表示は、法律行為の要素に錯誤があったときは、これを無効とする。但し、その錯誤が表意者の重大な過失に起因するときは、その表意者は、自らの利益のためにその意思表示の瑕疵を援用することは許されない。

มาตรา ๑๒๐

การแสดงเจตนา ถ้าทำโดยสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลหรือทรัพย์ ซึ่งตามปกติย่อมนับว่าเป็น สาระสำคัญนั้นใส่ร้าย แสดงเจตนาอย่างนี้ท่านว่าเป็นโมฆียะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	157
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* [119 par.2]
Miscellaneous	Walton I p.215		

第 120 条

意思表示は、人あるいは財物の性質に関して錯誤があったときは、その性質が通常、[人あるいは財物にとって] 本質的と見なされるものである場合に限り、これを取り消すことができる。

มาตรา ๑๒๑

การแสดงเจตนาอันได้มาเพราะกลฉ้อฉลก็ดี เพราะข่มขู่ก็ดี ท่านว่าเป็นโมฆียะ

ถ้าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งได้แสดงเจตนาเพราะกลฉ้อฉลของบุคคลภายนอก การจะเป็นโมฆียะต่อเมื่อคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้รู้หรือควรจะได้รู้กลฉ้อฉลนั้น

ถ้าทำกลฉ้อฉลลงให้เขาบอกถึงการแสดงเจตนา การบอกกล่าวเช่นนั้น ท่านห้ามมิให้ยกขึ้นเป็น

ข้อต่อส่วนบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริต

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	137 [, 138]	New Text (1992)	159(I)(III) 160 164(I)
Jp. Code (1896,98)	* 96	Gr. Code (1896)	[123]
Miscellaneous	[S.O.28, 29 par.1]		

第 121 条

- I. 詐欺または強迫による意思表示は、これを取り消すことができる。
- II. 当事者の一方が第三者のはたらいた詐欺のために意思表示をなすに至ったときは、他方当事者がその詐欺を知っていたか、あるいは知り得たはずの場合に限り、これを取り消すことができる。
- III. 詐欺による意思表示であったために、表意者がそれを取り消そうとする場合 [であつても]、善意の第三者に対しては、これを以て対抗することは許されない。

มาตรา ๑๒๒

การอันจะเป็นโมฆียะกรรมเพราะกลฉ้อฉลนั้น ต่อเมื่อถึงขนาดซึ่งถ้ามิได้มีกลฉ้อฉลเช่นนั้น อันนั้นก็คงจะมีได้ทำขึ้นเลย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 136	New Text (1992)	159(II)
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 122 条

詐欺による意思表示は、そのような詐欺がなかったならば [表意者は] 当該意思表示を決してしなかつたであろう [と推定される] ほどに [当該意思の本質に関わる] 場合にのみ、これを取り消すことができる。

มาตรา ๑๒๓

ถ้ากลฉ้อฉลนั้นเป็นแต่เพียงเหตุ กล่าวคือว่าเพียงได้จูงใจให้คู่กรณีฝ่ายหนึ่งยอมรับเอาซึ่งข้อกำหนดอันหนักยิ่งกว่าที่เขาจะยอมรับโดยปกติไซ้ร้ ท่านว่าคู่กรณีฝ่ายนั้นได้แต่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทน จะบอกล้างการอันนั้นเสียทีเดียวหาได้ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	161
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Walton I p.255		

第 123 条

[瑕疵ある意思表示の原因である] その詐欺が [意思表示の要素に関するよりは] 単に誘因に過ぎないとき、即ち、通常ならば受け入れなかつたであろう不利な内容に同意するよう誘導された程度の場合には、表意者は、[その詐欺から生じた] 損害の賠償を請求できるととどまり、当該意思表示の取り消しは許されない。

มาตรา ๑๒๔

ในนิติกรรมสองฝ่าย การที่คู่กรณีฝ่ายหนึ่งจงใจนิ่งเสียไม่ไขข้อความจริง หรือคุณสมบัติอันใดอันหนึ่งอันคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งมิได้รู้นั้น ท่านถือว่าเป็นกลฉ้อฉล หากพิสูจน์ได้ว่าถ้ามิได้นิ่งเสียเช่นนั้น นิติกรรมอันนั้นก็คงจะมีได้ทำขึ้นเลย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	162
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.94		

第 124 条

双務的な法律行為において、当事者の一方が他方当事者の知らない事実あるいは性質を故意に黙秘したときは、その黙秘された事実あるいは性質を相手方が知っていたならば当該法律行為は決して成立に至らなかったであろうことが証明される場合に限り、これを詐欺と見なす。

มาตรา ๑๒๕

ถ้าคู่กรณีต่างได้ทำการโดยกลฉ้อฉลทั้งสองฝ่ายด้วยกัน ท่านว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะหยิบยกข้อฉ้อฉลนั้นอ้างเพื่อบอกล้างการนั้น หรือเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนหาได้ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	163
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.97		

第 125 条

[法律行為の] 当事者の双方が互いに相手方に対して詐欺をはたらいたときは、その詐欺を理由に [自らの意思表示の] 取り消しを主張し、または損害賠償を請求することは、双方ともに許されない。

มาตรา ๑๒๖

การข่มขู่ที่จะได้ทำการใดตกเป็นโมฆียะนั้น จะต้องเป็นอันถึงขนาดที่จะจงใจถูกข่มขู่ให้มีมูลต้องกลัวจะเกิดความเสียหายเป็นภัยแก่ตนเอง แก่สกุลแห่งตน หรือแก่ทรัพย์สินของตน เป็นภัยอันใกล้จะถึง และร้ายแรงเท่ากับที่จะพึงกลัวต่อการอันเขกรรชกเอานั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[139]	New Text (1992)	164
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.98 [; * S.O.30 par.1]		

第 126 条

何等かの行為を取り消し可能とさせる強迫は、言葉によるも、自分自身、自分の家族、あるいは自分の財産に対して [本当に] 危害が加えられるかもしれないと [被害者に] 恐怖心を抱かせるに十分な程度 [に現実的] であり、 [且つ] その危険が切迫しており、且つまた、強迫者が [現実的に] 加害行為を実行したに等しい程に深刻なものでなければならない。

มาตรา ๑๒๗

การขู่ว่าจะใช้สิทธิอันหนึ่งตามปกตินิยมก็ดี เพียงแต่ความกลัวเพราะนับถือยำเกรงก็ดี ท่านหาจัดว่าเป็นการข่มขู่ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[140]	New Text (1992)	165
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.100 [; S.O.30 par.2]		

第 127 条

権利の通常の行使として警告しても、また、[相手に対する] 畏敬の念から恐れを抱いても、それを強迫[の行為、あるいは強迫による恐れ]とは見なすことは許されない。

มาตรา ๑๒๘

การข่มขู่ย่อมทำให้นิติกรรมเสื่อมเสีย แม้ถึงบุคคลภายนอกจะเป็นผู้ข่มขู่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[138]	New Text (1992)	166
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.101 [; S.O.29]		

第 128 条

強迫が第三者によってなされた場合であっても、[その結果としてなされた] 法律行為は、当然に瑕疵あるものとなる。

มาตรา ๑๒๙

ในการวินิจฉัยคดีข้อสำคัญผิดก็ดี กลฉ้อฉลก็ดี ข่มขู่ก็ดี ท่านให้พิเคราะห์ถึงเพศ อายุ ฐานะ อนามัย และนิสัยใจคอของผู้เจ้าทุกข์ ตลอดจนพฤติการณ์อื่นที่ปวงอันอาจเป็นน้ำหนักแต่การนั้นด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 141	New Text (1992)	167
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.99		

第 129 条

錯誤、詐欺および強迫[による意思表示]の事案の審理に当たっては、被害者の性別、年齢、地位、健康状態、および性癖や性情、ならびに、当該行為に影響した可能性のあるその他全ての事情を考慮しなければならない。

มาตรา ๑๓๐

การแสดงเจตนาทำให้แก่บุคคลผู้อยู่ห่างโดยระยะทาง ย่อมมีผลนับแต่เวลาที่ไปถึงคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งนั้นเป็นต้นไป แต่ถ้าบอกถอนไปถึงผู้นั้นก่อนแล้ว หรือพร้อมกันไสร้ แสดงเจตนานั้นก็ย่อมตกเป็นอันไร้ผล

อนึ่งเมื่อเจตนาได้ส่งไปแล้ว ถึงแม้ว่าในภายหลังผู้แสดงเจตนาจะตาย หรือตกเป็นคนไร้ความสามารถก็ตาม ท่านว่าหาเป็นเหตุทำให้ความสมบูรณ์แห่งการแสดงเจตนา นั้นเสื่อมเสียไปไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[129, 130]	New Text (1992)	169
Jp. Code (1896,98)	97	Gr. Code (1896)	* [130 par.1, 2]
Miscellaneous	[S.O.5, 10]		

第 130 条

- I. 隔地者に対する意思表示は、その意思表示が相手方に到達した時点からその効力を生じる。但し、それに先立ち、あるいはそれと同時に撤回[の通知]が到達した場合は、その限りではない。
- II. なお、既に発信された[隔地者に対する]意思表示は、表意者がその後に死亡し、または禁治産の宣告を受けても、そのためにその効力を妨げられない。

มาตรา ๑๓๐

ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับซึ่งการแสดงเจตนาอันเป็นผู้เยาว์ก็ดี เป็นผู้ที่ศาลได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถก็ดี การแสดงเจตนาอันท่านห้ามมิให้ยกขึ้นข้อต่อสู้คู่กรณีนั้น แต่ความข้อนี้ท่านมิให้ใช้บังคับ หากปรากฏว่าผู้แทนโดยชอบธรรมได้รู้ด้วยแล้ว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[115]	New Text (1992)	170
Jp. Code (1896,98)	* 98	Gr. Code (1896)	[131]
Miscellaneous			

第 131 条

意思表示の相手方が未成年者である場合、または裁判所の決定により禁治産の宣告を受けている場合は、この相手方に対して意思表示の効力を主張することは許されない。但し、相手方の法定代理人もまたその意思表示を知っていたことが判明した場合には、本条は、これを適用はしない。

มาตรา ๑๓๑

ในการตีความการแสดงเจตนาอัน ท่านให้พึงถึงถึงเจตนาอันแท้จริงยิ่งกว่าถ้อยคำสำนวนตามตัวอักษร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	171
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 133
Miscellaneous			

第 132 条

意思表示の解釈に当たっては、文字上の表現や語句に捕われることなく、表意者の真意に着目しなければならない。

หมวด ๓ โฆษะและโฆษะกรรม
第三節 無効および取り消し

มาตรา ๑๓๓

อันความเสียเปล่าแห่งโฆษะกรรมนั้น ท่านว่าบุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนหนึ่งคนใดจะกล่าวอ้างขึ้นก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 112	New Text (1992)	172(I)
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.146		

第 133 条

ある行為が無効であることは、利害関係人であれば誰でも、これを主張することができる。

มาตรา ๑๓๓

โมฆะกรรมนั้น ไม่อาจให้สัตยาบันแก่กันได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 113	New Text (1992)	172(I)
Jp. Code (1896,98)	119	Gr. Code (1896)	[141]
Miscellaneous			

第 134 条

無効の行為は、当事者間でこれを追認することはできない。

มาตรา ๑๓๔

ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดของนิติกรรมเป็นโมฆะ ท่านว่านิติกรรมนั้นย่อมตกเป็นโมฆะด้วยกันทั้งสิ้น เว้นแต่จะพึงสันนิษฐานได้โดยพฤติการณ์แห่งกรณี ว่าคู่กรณีได้เจตนาจะให้ส่วนที่สมบูรณ์นั้นแยกออกจากส่วนที่ไม่สมบูรณ์ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	173
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 139
Miscellaneous	Sch.p.81 [; S.O.20 par.2]		

第 135 条

法律行為に無効の部分があるときは、当然にその全体を無効とする。但し、事案の事情から、当事者が瑕疵ある部分から切り離して、有効な部分だけでも成立させたであろうことが推定される場合は、この限りではない。

มาตรา ๑๓๕

การใดเป็นโมฆะกรรมแต่เข้าแบบเป็นนิติกรรมอย่างอื่น โมฆะกรรมนั้นท่านว่าย่อมเป็นอันสมบูรณ์โดยฐานเป็นนิติกรรมอย่างอื่นนั้น หากเป็นที่สันนิษฐานได้ว่า ถ้าเดิมที่คู่กรณีได้รู้ว่าการตามงานนั้นไม่สมบูรณ์ ก็คงจะได้ตั้งใจให้สมบูรณ์เป็นอย่างหลังนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	174
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 140
Miscellaneous	Sch.p.82; Dika 690/123		

第 136 条

[それ自体としては]無効であっても、他の類型の法律行為としては有効な行為は、当事者が意図したその行為が瑕疵あるものであることを初めから知っていたら、後者の行為として有効に成立させていたであろうと推定されるときは、当然にこの有効な法律行為としての効力を有する。

มาตรา ๑๓๖

โมฆียะกรรมนั้น ท่านว่าบุคคลตั้งจะกล่าวต่อไปนี้ คือ ผู้ไร้ความสามารถก็ดี หรือผู้ได้แสดงเจตนาโดยวิปริตก็ดี หรือผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้พิทักษ์ หรือทายาทของบุคคลเช่นนั้นก็ดี จะบอกล้าง

เสียก็ได้

โมฆียะกรรมอันหญิงมีสามีได้ทำลงนั้น ท่านว่าสามีจะบอกล้างเสียก็ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[52, 57, 62], 110	New Text (1992)	175
Jp. Code (1896,98)	* 120	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 137 条

- I. 取り消し可能な行為は、次に掲げる者、即ち、禁治産者あるいは[詐欺や強迫など]異常な状況下で意思表示を行った者、およびそれらの者の法定代理人、保佐人、あるいは相続人に限り、これを取り消すことができる。
- II. 夫を有する女性が行った取り消し可能な行為は、その夫もまたこれを取り消すことができる。

มาตรา ๑๓๗

โมฆียะกรรม เมื่อบอกล้างแล้ว ท่านให้ถือว่าเป็นโมฆะมาแต่เริ่มแรก

ถ้าบุคคลใดได้รู้หรือควรจะรู้ว่าการใดเป็นโมฆียะ เมื่อบอกล้างแล้ว ท่านให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รู้ว่าการนั้นไม่สมบูรณ์

ในการนี้ให้ผู้เป็นคู่กรณีได้กลับคืนยังฐานะเดิม และถ้าเป็นพันวิสัยจะให้กลับคืนเช่นนั้นได้ ก็ให้ได้รับค่าเสียหายชดใช้ให้แทน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[114]	New Text (1992)	176
Jp. Code (1896,98)	121	Gr. Code (1896)	[122,] * 142 par.2 [=142]
Miscellaneous	Br.158		

第 138 条

- I. 取り消し可能な行為は、現に取り消されたときは、これを初めから無効であったものと見なす。
- II. 当該行為が取り消し可能であることを知っていたか、または知り得たはずの者は、現にその行為が取り消されたときは、この者を、その行為に瑕疵あることを知っていたものと見なす。
- III. この場合においては、当事者を原状に復させ、原状回復が不能のときには、損害賠償を以てこれに代える。

มาตรา ๑๓๘

ถ้าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดตั้งระบู่ไว้ในมาตรา ๑๓๗ ให้สัตยาบันแก่โมฆียะกรรม ท่านให้ถือว่าการนั้นเป็นอันสมบูรณ์มาแต่เริ่มแรก แต่ข้อนี้หาอาจจะกระทบกระทั่งถึงสิทธิทั้งหลายของบุคคลภายนอกได้ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[111, 149, 150]	New Text (1992)	177
Jp. Code (1896,98)	* 122	Gr. Code (1896)	[144]
Miscellaneous			

第 139 条

取り消し可能な行為は、第 137 条に規定される取り消し権者が追認したときは、これを初めから有効な法律行為と見なす。但し、追認によって第三者の権利を害することは許されない。

มาตรา ๑๔๐

ถ้าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งแห่งโมฆียะกรรมนั้น เป็นบุคคลที่มีตัวกำหนดแน่นอน การนั้นท่านว่าย่อมบอกกล่าว หรือให้สัตยาบันได้ด้วยแสดงเจตนาต่อบุคคลผู้นั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[146, 148]	New Text (1992)	178
Jp. Code (1896,98)	* 123	Gr. Code (1896)	143
Miscellaneous			

第 140 条

取り消し可能な行為における相手方の人物が明確にそれと確定しているときは、その行為の取り消しあるいは追認は、この者に対する意思表示により、これを行うことができる。

มาตรา ๑๔๑

ในการให้สัตยาบันแก่โมฆียะกรรมนั้น ท่านว่าสมบูรณ์ จะสมบูรณ์ก็แต่เมื่อทำให้ภายหลังเวลาที่มูลเหตุให้เป็นโมฆียะนั้นได้สูญสิ้นไปแล้ว

บุคคลผู้ที่ได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ถ้าได้มารู้เห็นซึ่งโมฆียะกรรมเช่นว่านี้เมื่อตนได้กลับเป็นผู้มีความสามารถแล้ว จะให้สัตยาบันได้ต่อภายหลังเวลาที่ได้รู้เช่นนั้น

บทบัญญัติที่ว่ามาในสองวรรคก่อนนั้น ท่านมิให้ใช้ถึงกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้พิทักษ์เป็นผู้ให้สัตยาบัน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[145]	New Text (1992)	179
Jp. Code (1896,98)	* 124	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 141 条

- I. 取り消し可能な行為を追認する場合は、その行為の取り消し可能性の原因が完全に消滅した後にこれを行ったときのみ、その追認を有効なものとする。
- II. 裁判所から禁治産の宣告を受けた者が、行為能力を回復した後にその取り消し可能な行為を了知した場合には、その了知した時点の後においてのみ、追認を有効なものとする。
- III. 本条第 1 項および第 2 項の規定は、[行為者の]法定代理人または保佐人が追認する場合には、これを適用しない。

มาตรา ๑๔๒

ถ้าในภายหลังเวลาอันจะพึงให้สัตยาบันได้ตามความในมาตราก่อนนั้น มีข้อความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้เกิดขึ้นเกี่ยวกับโมฆียะกรรมไซ้ ถ้ามิได้แสดงแย้งสงวนสิทธิไว้แจ้งชัดประการใด ท่านให้ถือว่าเป็นการให้สัตยาบัน ทั้งนี้คือเช่นว่า

- (๑) ได้มีการชำระหนี้อันหาก่อขึ้นด้วยโมฆียะกรรมนั้นแล้วสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วน
- (๒) ได้มีการเรียกทวงให้ชำระหนี้ตามโมฆียะกรรมนั้นแล้ว
- (๓) ได้มีการแปลงหนี้ใหม่
- (๔) ได้มีการให้ประกันเพื่อหนี้นั้น
- (๕) ได้มีการโอนซึ่งสิทธิหรือความรับผิดชอบอันเกิดแต่โมฆียะกรรมนั้นสิ้นเชิง หรือแต่บางส่วน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[147]	New Text (1992)	180
Jp. Code (1896,98)	* 125	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 142 条

第 141 条の規定により追認をすることができる時以後に、取り消し可能な行為につき、何らの異義をとどめることなく、次に掲げる何れかの事実が生じたときは、それによって取り消し可能な行為を追認したものと見なす。その事実とは即ち、

- (1) 取り消し可能な行為によって成立した債務がある場合に、その債務の全部または一部の履行。
- (2) 取り消し可能な行為に従った履行の督促。
- (3) 更改。
- (4) [取り消し可能な行為によって成立した]債務のための担保の供与。
- (5) 取り消し可能な行為によって取得した権利あるいは負担した責任の、全部あるいは一部の譲渡あるいは移転。

มาตรา ๑๔๓

อันโมฆียะกรรมนั้น ท่านห้ามมิให้บอกล้างเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่เวลาที่จะอาจให้สัตยาบันได้อันหนึ่งถ้าเวลาได้ล่วงไปถึงสิบปี นับแต่เมื่อได้ทำโมฆียะกรรมนั้นแล้ว ก็เป็นอันจะบอกล้างไม่ได้คู่กัน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 142, 144	New Text (1992)	181
Jp. Code (1896,98)	126	Gr. Code (1896)	[121, 124]
Miscellaneous			

第 143 条

取り消し可能な行為は、その追認をすることができる時から 1 年を経過した後は、もはやこれを取り消しすることができない。取り消し可能な当該行為の時から 10 年を経過したときもまた、同様とする。

หมวด ๔ เงื่อนไขและเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเวลาสิ้นสุด
 第四節 条件、および始期あるいは終期

มาตรา ๑๔๔

ข้อความใดอันบังคับไว้ให้นิติกรรมเป็นผลต่อเมื่อมีเหตุการณ์อันใดอันหนึ่งขึ้นในอนาคตและไม่แน่นอน ข้อความเช่นนั้นท่านเรียกว่าเงื่อนไข

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[204]	New Text (1992)	182
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.114; Plan I No.32		

第 144 条

法律行為の効力を、将来におけるその発生が不確実な何らかの事態が実際に生じた時にのみ、発効させることを規定したときは、そのような規定を条件と呼ぶ。

มาตรา ๑๔๕

นิติกรรมใดมีเงื่อนไขเป็นเงื่อนไขบังคับก่อน นิติกรรมนั้นย่อมเป็นผลต่อเมื่อเงื่อนไขนั้นสำเร็จแล้ว
 นิติกรรมใดมีเงื่อนไขเป็นเงื่อนไขบังคับหลัง นิติกรรมนั้นย่อมสิ้นผลในเมื่อเงื่อนไขนั้นสำเร็จแล้ว
 ถ้าคู่กรณีแห่งนิติกรรมได้แสดงเจตนาไว้ด้วยกันว่าความสำเร็จแห่งเงื่อนไขนั้น ให้มีผลย้อนหลังไป
 ถึงเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนสำเร็จ ก็ให้เป็นไปตามเจตนาเช่นนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	183
Jp. Code (1896,98)	* 127	Gr. Code (1896)	[158, 159]
Miscellaneous	[S.O.151, 154]		

第 145 条

- I. 停止条件付き法律行為は、その条件が成就した時からその効力を生じる。
- II. 解除条件付き法律行為は、その条件が成就した時にその効力を失う。
- III. 法律行為の当事者が条件の成就した場合の効果とその成就した時以前に遡らせる意思を表示したときは、その意思に従う。

มาตรา ๑๔๖

ในระวางที่เงื่อนไขยังไม่สำเร็จ คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแห่งนิติกรรมอันอยู่ในบังคับเงื่อนไข จะต้อง
 งดเว้นไม่ทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เป็นที่เสื่อมเสียประโยชน์ อันคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะพึงได้แต่ความ
 สำเร็จแห่งเงื่อนไขนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	184
Jp. Code (1896,98)	* 128	Gr. Code (1896)	[160]
Miscellaneous	[S.O.152 par.1, 2]		

第 146 条

条件付き法律行為の各当事者は、条件の成否が未定である間は、条件が成就した場合に相手方に生じるべき
 利益を害するような行為をしてはならない。

มาตรา ๑๔๗

ในระวางที่เงื่อนไขยังมีได้สำเร็จนั้น สิทธิและหน้าที่ต่างๆของคู่กรณีมีอย่างไร จะจำหน่าย จะรับ
 มรดก จะจัดการป้องกันรักษา หรือจะทำประกันไว้ประการใดตามกฎหมาย ก็ย่อมทำได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	185
Jp. Code (1896,98)	* 129	Gr. Code (1896)	[161]
Miscellaneous	[S.O.152 par.3]		

第 147 条

[条件付きの法律行為の] 当事者は、条件の成否が未定である間にも、法律の規定に従い、その[条件付きの]
 権利あるいは義務を処分し、相続し、保存し、または[債務の場合に、そのために] 担保を供することができる。

มาตรา ๑๔๘

ถ้าความสำเร็จแห่งเงื่อนไข จะเป็นทางให้คู่กรณีฝ่ายไหนเสียเปรียบ และคู่กรณีฝ่ายนั้นเข้าป้องกัน ขัดขวางเสียมิให้สำเร็จได้ด้วยเจตนาทุจริตไซ้ ท่านให้ถือว่าเงื่อนไขนั้นสำเร็จแล้ว

ถ้าความสำเร็จแห่งเงื่อนไข จะเป็นทางให้คู่กรณีฝ่ายไหนได้เปรียบ และคู่กรณีฝ่ายนั้นชวนขวยจัด ทำให้เงื่อนไขนั้นสำเร็จขึ้นด้วยเจตนาทุจริตไซ้ ท่านให้ถือว่าเงื่อนไขนั้นเป็นอันมิได้สำเร็จเลย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	186
Jp. Code (1896,98)	130	Gr. Code (1896)	* 162
Miscellaneous	Br.120 [; S.O.156]		

第 148 条

- I. 条件が成就することによって不利益を受ける当事者が、悪意を以て意図的に条件の成就を妨げたときは、その条件は成就したものと見なす。
- II. 条件が成就することによって利益を受ける当事者が、悪意を以て意図的に条件の成就に導いたときは、その条件は成就しなかったものと見なす。

มาตรา ๑๔๙

ถ้าเงื่อนไขสำเร็จแล้ว แต่ในเวลาทำนิติกรรม หากเป็นเงื่อนไขบังคับก่อน ท่านว่านิติกรรมนั้นเป็นอันสมบูรณ์ปราศจากเงื่อนไข หากว่าเป็นเงื่อนไขบังคับหลัง ท่านว่านิติกรรมนั้นเป็นโมฆะ

ถ้าในเวลาทำนิติกรรม เป็นที่แน่นอนอยู่แล้วว่าเงื่อนไขนั้นไม่อาจสำเร็จได้ หากเป็นเงื่อนไขบังคับก่อน ท่านว่านิติกรรมนั้นเป็นโมฆะ หากเป็นเงื่อนไขบังคับหลัง ท่านว่านิติกรรมนั้นเป็นอันสมบูรณ์ปราศจากเงื่อนไข

ในกรณีดังกล่าวมาในสองวรรคก่อนนี้ ตราบใดคู่กรณียังไม่รู้ว่าเงื่อนไขได้สำเร็จแล้ว หรือมีอาจสำเร็จได้ ตราบนั้นท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๑๔๖ และ ๑๔๗ บังคับแล้วแต่กรณี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	187
Jp. Code (1896,98)	* 131	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 149 条

- I. 条件が既に法律行為の時から成就していた場合において、その条件が停止条件であるときはその法律行為は無条件の有効な行為とし、その条件が解除条件であるときはその法律行為は無効とする。
- II. 条件の成就が不可能であることが法律行為の時に既に確定していた場合において、その条件が停止条件であるときはその法律行為は無効とし、その条件が解除条件であるときはその法律行為は無条件の有効な行為とする。
- III. 本条第 1 項および第 2 項の場合において、条件の既に成就していること、あるいは条件の成就が不可能であることを未だ知らないでいる限り、その事例に応じて第 146 条あるいは第 147 条を適用する。

มาตรา ๑๕๐

นิติกรรมใดมีเงื่อนไขอันไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ดี ขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ดี นิติกรรมนั้นท่านว่าเป็นโมฆะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [205]	New Text (1992)	188
Jp. Code (1896,98)	132	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.1172; S.O.157		

第 150 条

法令に違反し、または公共の秩序あるいは善良の風俗に反する条件を付した法律行為は、これを無効とする。

มาตรา ๑๕๐

นิติกรรมใดมีเงื่อนไขบังคับก่อน และเงื่อนไขนั้นเป็นการอันพ้นวิสัย ท่านว่านิติกรรมนั้นเป็นโมฆะ
 นิติกรรมใดมีเงื่อนไขบังคับหลัง และเงื่อนไขนั้นเป็นการอันพ้นวิสัย ท่านว่านิติกรรมนั้นเป็นอัน
 สมบูรณ์ปราศจากเงื่อนไข

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	189
Jp. Code (1896,98)	* 133	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 151 条

- I. 不能の停止条件を付した法律行為は、これを無効とする。
- II. 不能の解除条件を付した法律行為は、これを無条件の有効な行為とする。

มาตรา ๑๕๑

นิติกรรมใดมีเงื่อนไขบังคับก่อน และเป็นเงื่อนไขอันสำเร็จได้หรือไม่สุดแล้วแต่ใจของฝ่ายลูกหนี้
 เท่านั้นไซ้ นิติกรรมนั้นท่านว่าเป็นโมฆะ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	190
Jp. Code (1896,98)	* 134	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 152 条

停止条件付き法律行為は、その条件成就の成否が単に債務者の意思にのみ係るときは、これを無効とする。

มาตรา ๑๕๒

ถ้านิติกรรมมีเงื่อนไขเริ่มต้นกำหนดไว้ ท่านห้ามมิให้ทวงถามให้ปฏิบัติการตามนิติกรรมก่อนถึง
 เวลากำหนด

ถ้านิติกรรมมีเงื่อนไขสุดสิ้นกำหนดไว้ ท่านว่านิติกรรมนั้นย่อมสิ้นผลเมื่อถึงเวลากำหนด

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	209	New Text (1992)	191
Jp. Code (1896,98)	* 135	Gr. Code (1896)	[163]
Miscellaneous			

第 153 条

- I. 法律行為に始期を付したときは、その法律行為の履行は、期限が到来するまで、これを請求することができない。
- II. 法律行為に終期を付したときは、その法律行為の効力は、期限が到来した時に消滅する。

มาตรา ๑๕๔

อันเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเงื่อนไขสุดสิ้นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ายอมกำหนดไว้เพื่อประโยชน์แก่ฝ่ายลูกหนี้ เว้นแต่จะปรากฏโดยเนื้อความแห่งตราสาร หรือโดยพฤติการณ์แห่งกรณีว่า ได้ตั้งใจจะให้เป็นประโยชน์แก่ฝ่ายเจ้าหนี้ หรือแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายด้วยกัน

อนึ่งประโยชน์แห่งเงื่อนไขนั้น ฝ่ายใดจะสละประโยชน์นั้นเสียก็ได้ แต่การสละนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงประโยชน์อันคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะพึงได้แต่เงื่อนไขนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	210 [??] [211]	New Text (1992)	192
Jp. Code (1896,98)	* 136	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Br.126		

第 154 条

- I. 始期あるいは終期は、債務者の利益のために定めたものと推定する。但し、[当該法律行為に関する]証書の内容から、または事案の事情から、その期限が債権者の利益のため、あるいは当事者双方の利益のために定められたと解される場合は、その限りではない。
- II. なお、期限の規定から利益を受ける当事者は、その利益を放棄することができる。但しこの放棄によって、他方当事者が期限の規定から受けるべき利益を損なってはならない。

มาตรา ๑๕๕

ในกรณีดังกล่าวต่อไปนี้ ท่านห้ามมิให้ฝ่ายลูกหนี้ถือเอาประโยชน์แห่งเงื่อนไขเริ่มต้นหรือเงื่อนไขสุดสิ้น คือ

- (๑) ถ้าลูกหนี้ถูกศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย
- (๒) ถ้าลูกหนี้ไม่ให้ประกันในเมื่อจำต้องให้
- (๓) ถ้าลูกหนี้ได้ทำลาย หรือทำให้ลดน้อยถอยลงซึ่งประกันอันได้ให้ไว้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	193
Jp. Code (1896,98)	* 137	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.1188		

第 155 条

次に掲げる場合には、債務者は、始期あるいは終期の規定から受ける利益を主張することができない。

- (1) 債務者が裁判所より、破産の宣告を受けたとき。
- (2) 債務者が提供した担保を滅失させ、または減少させたとき。
- (3) 債務者が担保を供する義務を負う場合において、これを供しないとき。

ลักษณะ ๕ ระยะเวลา 第五章 期間

มาตรา ๑๕๖

วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวง ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ โดยคำสั่งศาล หรือโดยนิติกรรม

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[30]	New Text (1992)	193/1
Jp. Code (1896,98)	* 138	Gr. Code (1896)	186
Miscellaneous			

第 156 条

期間の計算方法は、法令、裁判所の決定、または法律行為に別段の定めのない限り、[原則として]この章の規定に従う。

มาตรา ๑๕๗

ระยะเวลานั้น ท่านให้คำนวณเป็นวัน

ถ้าระยะเวลานับเป็นชั่วโมง ท่านว่าระยะเวลาย่อมเริ่มต้นในทันทีใดนั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[31]	New Text (1992)	193/2 193/3(I)
Jp. Code (1896,98)	138 [??], 139	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 157 条

- I. 期間の計算は、[原則として]日数によってこれを行う。
- II. 時間を以て期間を定めた場合には、即時にこれを起算する。

มาตรา ๑๕๘

ถ้าระยะเวลาเป็นวันก็ดี สัปดาห์ก็ดี เดือนหรือปีก็ดี ท่านมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[32]	New Text (1992)	193/3(II)
Jp. Code (1896,98)	* 140	Gr. Code (1896)	187
Miscellaneous	[S.O.76, 77, 132]		

第 158 条

日、週、月あるいは年によって期間を定めたときは、期間の初日は算入しない。但し、その期間が、慣習上一日の営業が開始される時刻から始まるときは、その限りではない。

มาตรา ๑๕๙

ถ้าระยะเวลาเป็นสัปดาห์ก็ดี เดือนหรือปีก็ดี ท่านให้คำนวณตามประเพณีในราชการ

ถ้าระยะเวลาไม่ได้กำหนดนับแต่วันต้นแห่งสัปดาห์ก็ดี วันต้นแห่งเดือนหรือปีก็ดี ท่านว่าระยะเวลา
ย่อมสุดสิ้นลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งสัปดาห์ เดือน หรือปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่ม
ระยะเวลานั้น ถ้าในระยะเวลานับเป็นเดือนหรือปีนั้นไม่มีวันตรงกันในเดือนสุดท้าย ท่านว่าวันสุดท้าย
แห่งเดือนนั้นเป็นวันสุดสิ้นระยะเวลา

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[33, 34, 35]	New Text (1992)	193/5
Jp. Code (1896,98)	* 143	Gr. Code (1896)	[188]
Miscellaneous			

第 159 条

- I. 週、月あるいは年によって期間を定めた場合は、その期間は、行政官庁の使用する曆に従って計算する。
- II. [週、月あるいは年によって定められた]期間が、週、月あるいは年の初日から起算されないときは、その期間は、最後の週、月あるいは年においてその起算日に相当する日の前日に満了する。月あるいは年によって期間を定めた場合において、その最後の月に[起算日に]相当する日がないときは、最後の月の末日に満了する。

มาตรา ๑๖๐

ระยะเวลานั้นถ้าพ้นออกไป ท่านให้นับเอาวันซึ่งต่อจากวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเดิมนั้น เป็นวัน
เริ่มต้นแห่งระยะเวลาซึ่งพ้นออกไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 36	New Text (1992)	193/7
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	190
Miscellaneous	S.O.80		

第 160 条

期間が更新されたときは、新たな期間は、本来の期間の末日の翌日を初日として、これを起算する。

มาตรา ๑๖๑

ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเป็นวันหยุดซึ่งตามประเพณีงดเว้นการทำงาน ท่านให้นับวันที่เริ่มทำการ
ใหม่เข้าด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 37	New Text (1992)	193/8
Jp. Code (1896,98)	[142]	Gr. Code (1896)	193
Miscellaneous	[S.O.78]		

第 161 条

期間の末日が慣習上の休業日に当たるときは、その日に続く最初の営業日を[期間の末日として]算入する。

มาตรา ๑๖๒

ในทางความ ในทางราชการ และทางค้าขายนั้น วัน หมายความว่าเวลาทำการงานตามปกติ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 38	New Text (1992)	193/4
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	J.Com.283		

第 162 条

裁判所の審理、行政事務、および商営業において、日とは、通常、事務日〔あるいは営業日〕とされる日を意味する。

ลักษณะ ๖ อายุความ
第六章 消滅時効

มาตรา ๑๖๓

อันสิทธิเรียกร้องใด ๆ ถ้ามิได้ใช้บังคับเสียภายในระยะเวลาอันกฎหมายกำหนดไว้ ท่านว่าตกเป็นอันขาดอายุความ ห้ามมิให้ฟ้องร้อง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [425]	New Text (1992)	193/9
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	194 [=194 par.1]
Miscellaneous	Jenk's 158		

第 163 条

どのような請求権も、法律によって定められた期間内に行使されなかつたときは、その消滅時効が完成したものとし、もはや提訴することは許されない。

มาตรา ๑๖๔

อันอายุความนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ท่านให้มีกำหนดสิบปี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 452	New Text (1992)	193/30
Jp. Code (1896,98)	167 [=167 par.1]	Gr. Code (1896)	[195]
Miscellaneous	S.O.127		

第 164 条

[請求権の] 消滅時効は、法律に別段の定めのない限り、その期間を 10 年とする。

มาตรา ๑๖๕

สิทธิเรียกร้องดังจะกล่าวต่อไปนี้ มีกำหนดอายุความสองปี คือ

- (๑) บุคคลผู้เป็นพ่อค้า ผู้ประกอบหัตถกรรม ผู้เป็นช่างฝีมือ และบุคคลจำพวกประกอบศิลปะอุตสาหกรรม เรียกเอาค่าที่ได้ส่งมอบของ ทำของ และค่าดูแลกิจการของผู้อื่น รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทตรงไป เว้นแต่เป็นการที่ได้ทำเพื่ออุตสาหกรรมของฝ่ายลูกหนี้เอง
- (๒) บุคคลผู้ประกอบกิจการ หรือการป่าไม้ เรียกเอาค่าที่ได้ส่งมอบสิ่งอันเป็นผลแห่งกิจการ หรือป่าไม้ เพียงที่เป็นการสำหรับใช้สอยในบ้านเรือนของฝ่ายลูกหนี้
- (๓) บุคคลผู้ขนส่งคนทางรถไฟ ผู้รับบรรทุกของ คนเรือ คนขับรถจ้าง และคนเดินหนังสือ เรียกเอาค่าโดยสาร ค่าระวาง ค่าเช่า ค่าธรรมเนียม รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทตรงไป
- (๔) บุคคลผู้เป็นเจ้าของโรงแรม และบุคคลจำพวกที่ค้าในการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม เรียกเอาค่าที่จัดที่พักอาศัยเพื่อสำเร็จความต้องการ รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทตรงไปด้วย
- (๕) บุคคลจำพวกที่ขายตัวสลากกินแบ่ง เรียกเอาค่าที่ได้ขายตัว เว้นแต่เป็นการที่ได้ส่งมอบตัวเพียงสำหรับให้ขายต่อไป
- (๖) บุคคลจำพวกที่ในการให้เช่าสังหาริมทรัพย์ เรียกเอาค่าเช่า
- (๗) บุคคลซึ่งมิได้เข้าอยู่ในประเภทที่ระบุไว้ในอนุมาตรา (๑) แต่เป็นผู้ค้าในการดูแลกิจการของผู้อื่น หรือรับทำการ

งานต่างๆ เรียกเอาสินจ้างอันจะพึงได้รับในการนั้น รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทรงแปด้วย

- (๘) บุคคลผู้รับจ้างใช้แรงงานส่วนบุคคล เรียกเอาเงินจ้าง ค่าจ้าง หรือสินจ้างชนิดอื่นเพื่อการทำงานที่ทำ รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทรงแปด้วย กับทั้งนายจ้างเรียกเอาเงินเช่นที่ว่ามันอันตนได้จ่ายล่วงหน้าให้ไปแล้วนั้นก็ด้วยเหมือนกัน
- (๙) คนงาน ผู้ช่วยงาน ลูกมือฝึกหัด คนประจำโรงงานหัตถกรรม กรรมกรรายวัน และช่างฝีมือ เรียกเอาเงินจ้าง และเงินอื่นอันได้ตกลงกันว่าจะจ่ายให้แทน หรือให้เป็นส่วนหนึ่งของเงินจ้าง รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทรงแปไปกับนายจ้างเรียกเอาเงินเช่นที่ว่ามันอันตนได้จ่ายล่วงหน้าให้ไปแล้วนั้นก็ด้วยเหมือนกัน
- (๑๐) ครูผู้สอนลูกมือฝึกหัด เรียกเอาค่าและค่าการงานอย่างอื่น ตามที่ได้ตกลงกันไว้โดยสัญญาลูกมือฝึกหัด รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทรงแปแทนลูกฝึกหัดนั้นด้วย
- (๑๑) สาธารณสถานศึกษา ที่ฝึกสอน ที่พิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ และเจ้าของสถานของเอกชนอันเป็นที่ทำการทำนองเช่นว่ามานั้น เรียกเอาค่าศึกษา ค่าที่ได้ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ และค่าที่ได้ออกเงินไปเกี่ยวกับการนั้นๆ
- (๑๒) บุคคลจำพวกที่รับคนไว้บำรุงเลี้ยง หรือฝึกสอน เรียกเอาค่าการงานที่ได้ทำไป และค่าที่ได้ออกเงินจ่ายไปทำนองเช่นระบุไว้ในอนุมาตรา (๑๑)
- (๑๓) ครูอาจารย์ เรียกเอาค่าสอน
- (๑๔) บุคคลผู้ประกอบการแพทย์ รวมทั้งศัลยแพทย์ สูติแพทย์ ทันตแพทย์และช่างฟัน และสัตวแพทย์ กับทั้งนางผดุงครรภ์ นางพยาบาล เรียกเอาค่าการงานที่ทำ รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทรงแปด้วย
- (๑๕) หมอความ ทนายความ รวมทั้งบรรดาบุคคลที่ทางราชการได้แต่งตั้ง หรืออนุญาตให้กิจการจะเพาะบางอย่าง เรียกเอาค่าธรรมเนียม และค่าที่ได้ออกเงินทรงแปเพียงที่มีใช้เงินอันอยู่ในประเภทจะต้องส่งเข้าท้องพระคลัง
- (๑๖) บุคคลผู้เป็นคู่ความ เรียกเอาเงินที่ได้จ่ายล่วงหน้าให้แก่ทนายความของตน
- (๑๗) บุคคลผู้เป็นพยาน และเชี่ยวชาญ เรียกเอาค่าธรรมเนียม และค่าที่ได้ออกเงินอตรงไป

สิทธิเรียกร้องเช่นระบุไว้ในวรรค ๑ อนุมาตรา (๑), (๒) และ (๕) นั้นอย่างไรไม่เข้าอยู่ในบังคับอายุความสองปี ท่านให้มีกำหนดอายุความห้าปี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[448]	New Text (1992)	193/33(V) 193/34
Jp. Code (1896,98)	[170 - 174]	Gr. Code (1896)	* 196
Miscellaneous	[S.O.128]		

第 165 条

I. 次に掲げる請求権は、その消滅時効の期間を 2 年とする。

- (1) 商人、製造業者、職人、および工匠の、納入した商品、提供した労務、他人の業務の指揮監督に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。但し、これらの行為が、[支払い]義務者側の営業活動のためになされたときは、その限りではない。
- (2) 農業あるいは林業を営む者の、納入した農産物あるいは材木などの産物に関する請求権。但し、それらの産物が[支払い]義務者個人の家計に供される場合に限る。
- (3) 鉄道貨物の運送業を営む者、荷物の運搬人、船頭、貸切自動車の運転手、および通信物の配達を営む者の、旅客運賃、貨物運賃、労賃、および手数料に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。
- (4) 旅館の支配人、および[宿泊]客を飲食物で持て成すことを営業とする者の、宿泊客の必要を満たすための料金に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。
- (5) 公営の宝くじを販売する者の、販売した宝くじ[など]に関する請求権。但し、再販を目的として宝くじを納入した場合は、その限りではない。

- (6) 動産の賃貸を生業とする者の、損料に関する請求権。
- (7) 本条第 1 号に属する者を除き、他人の業務の指揮監督あるいはその他各種の労務の提供を生業とする者の、提供した労務の報酬に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。
- (8) 個人の家計内で雇用される使用人の、労賃あるいはその他の労務に対する給金に関する請求権。その者の使用者の、[使用人の] 上述の請求に応じて提供された前払い金[の返還]を求める請求権もまた、同様である。
- (9) 労務者、労務手伝い、労務見習い、正規の工員、日雇い工員、および雇い職人の、[労使間の] 合意に基づく労賃およびその他の補償金あるいは労賃の一部としての金員の支払いに関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。その者の使用者の、[雇用者の] 上述の請求に応じて提供された前払い金[の返還]を求める請求権もまた、同様である。
- (10) 見習いの教育に当たる指導者の、見習い契約による合意に基づく謝礼およびその他の報酬に関する請求権。見習い生に代わって立て替えた代金[の償還請求権]も含む。
- (11) 教育、訓練、病人の治療や介護に当たる公共の機関、および同種の活動を営む民間の機関の所有者の、授業料、病人の治療や介護の費用、およびそれらの活動に関連して立て替えた代金[の償還]に関する請求権。
- (12) 他人を引き取って養育し、あるいは教育することを生業とする者の、提供した労務に対する報酬、および本条第 11 号に掲げられたものと同種の立て替え代金[の償還]に関する請求権。
- (13) 学校の教師あるいは高等教育機関の教員の、授業に対する報酬に関する請求権。
- (14) 外科医、産科医、歯科医および耳鼻科医、獣医を含め、医療行為を生業とする者、ならびに助産婦および看護婦の、提供した労務の報酬に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。
- (15) 法律家、弁護士、および行政官庁から特定業務のために選任され、あるいは許可を受けた者の、手数料に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。但し、国庫に収めるべき金員は除く。
- (16) 訴訟当事者の、自己の弁護士に提供した前払い金[の返還]を求める請求権。
- (17) [訴訟の] 証人および鑑定人の、手数料に関する請求権。立て替え代金[の償還請求権]も含む。

II. 本条第 1 項第 1 号、第 2 号および第 5 号に該当する請求権のうち、消滅時効期間を 2 年と定められるもの以外の請求権については、その消滅時効の期間を 5 年とする。

มาตรา ๑๖๖

ในการเรียกเอาดอกเบี้ยค้างส่งก็ดี เรียกเอาจำนวนเงินอันพึงส่งนอกจากดอกเบี้ยเพื่อผ่อนทูนคั้นเป็นงวด ๆ นั้นก็ดี ในการเรียกเอาค่าเช่าทรัพย์สินค้างส่ง นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๕ วรรค ๑ อนุมาตรา (๖) นั้นก็ดี ในการเรียกเงินค้างจ่าย คือ เงินปี เงินเดือน เงินเบี้ยบำนาญ เงินค่าบำรุงรักษา และเงินอื่น ๆ บรรดาที่มีกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลานั้นก็ดี สิทธิเรียกร้องเหล่านี้ท่านให้มีกำหนดอายุความห้าปี

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[449]	New Text (1992)	193/33
Jp. Code (1896,98)	[169]	Gr. Code (1896)	* 197
Miscellaneous			

第 166 条

滞納中の利息に対する請求権、利息以外に、元本の返済として定期的に支払われるべき金額[の滞納分]に対する請求権、第 165 条第 1 項第 6 号に該当するものを除き、賃貸借における滞納中の損料に対する請求権、ならびに年俸、月俸、年金、扶養給付金、その他定期的に支払われるべき性質の給付金の滞納分に対する請求権は、その消滅時効の期間を 5 年とする。

มาตรา ๑๖๗

สิทธิเรียกร้องของรัฐบาลเพื่อเอาค่าภาษีอากรท่านให้มีกำหนดอายุความสิบปี เรียกเพื่อหน้อย่างอื่นท่านให้บังคับตามบทบัญญัติสามมาตราก่อนนี้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [450]	New Text (1992)	193/31
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.2227		

第 167 条

政府が有する国税の請求権は、その消滅時効の期間を 10 年とする。その他の債権の請求権に関しては、第 164 条乃至第 166 条の規定に従う。

มาตรา ๑๖๘

สิทธิเรียกร้องอันตั้งหลักฐานขึ้นโดยคำพิพากษาชั้นที่สุดของศาลก็ดี โดยคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการก็ดี โดยประนีประนอมยอมความก็ดี ท่านให้มีกำหนดอายุความสิบปี แม้ทั้งที่เป็นประเภทอื่นอยู่ในบังคับอายุความกำหนดน้อยกว่านั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [451]	New Text (1992)	193/32
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	218
Miscellaneous			

第 168 条

裁判所の確定判決、仲裁人の裁定、あるいは和解に基づく請求権は、その種の請求権につき [法律が] より短期の消滅時効を規定している場合であっても、これを常に 10 年とする。

มาตรา ๑๖๙

อายุความนั้น ท่านให้นับเริ่มแต่จะเวลาที่อาจจะบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ถ้าเป็นสิทธิเรียกร้องเพื่อให้งดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ท่านให้นับอายุความเริ่มแต่เวลาแรกที่ละเมิดสิทธินั้นเป็นต้นไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	429 [, 431 par.2]	New Text (1992)	193/12
Jp. Code (1896,98)	[166 par.1]	Gr. Code (1896)	* 198
Miscellaneous	[S.O.130 par.1]		

第 169 条

消滅時効は、当該請求権を行使できる時から進行する。不作為を目的とする請求権の場合には、その消滅時効は、その権利の侵害があった最初の時点から進行する。

มาตรา ๑๗๐

ถ้าเจ้าหน้อยู่ในฐานะที่จะทวงถามให้ชำระหนี้มีได้จนกว่าจะได้บอกกล่าวแก่ลูกหนีก่อนไซ้ ท่านให้นับอายุความแต่เวลาแรกที่จะอาจส่งคำบอกกล่าวได้

[ถ้า]ลูกหนียังไม่จำต้องชำระหนี้จนกว่าระยะเวลาอันหนึ่งอันใดจะได้ล่วงพ้นไปแล้ว นับแต่เวลาที่

ได้บอกกล่าวนั้นไซ้ ท่านยังมีให้เริ่มนับอายุความจนกว่าระยะเวลานั้นจะได้สิ้นไปแล้ว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[430, 431 par.1]	New Text (1992)	193/13
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 199
Miscellaneous	[S.O.130 par.2]		

第 170 条

- I. 債権者が債務者に[履行期の到来を]告知した後でなければ、履行の催告ができない場合は、その消滅時効は、その告知ができる最初の時から進行する。
- II. 債務者に[履行期到来の]告知後もなお一定の履行猶予期間が与えられている場合には、消滅時効は、その猶予期間が満了するまでは進行しない。

มาตรา ๑๗๐

ถ้าสิทธิเรียกร้องจะเกิดขึ้นต่อเมื่ออาศัยการที่เจ้าหนี้ใช้สิทธิบอกล้างอย่างใดอย่างหนึ่งไซ้ ท่านให้นับอายุความเริ่มแต่ขณะแรกที่จับบอกล้างได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)		New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 200
Miscellaneous			

第 171 条

債権者がその何らかの取り消し権を行使した時にのみ成立する請求権の場合には、その消滅時効は、取り消しができるようになった最初の時点より進行する。

มาตรา ๑๗๑

ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องด้วยทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ก็ตาม ด้วยใช้เงินให้บางส่วน ด้วยส่งดอกเบี้ย หรือด้วยให้ประกันก็ตาม หรือทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัยตระหนักเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องนั้นก็ตาม ท่านว่าอายุความย่อมสิ้นสุดหยุดลง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [438 No.4, 443]	New Text (1992)	193/14(1)
Jp. Code (1896,98)	[147 No.3]	Gr. Code (1896)	208
Miscellaneous	[S.O.135 No.1]		

第 172 条

債務者が債権者に対して書面による債務の承認を行ったとき、[債務の]一部を弁済したとき、利息を支払ったとき、担保を供したとき、または、疑いもなく債務の暗黙の承認と解される何らかの行為をしたときは、[当該請求権の]消滅時効は、当然に中断する。

มาตรา ๑๗๒

ถ้าเจ้าหนี้ได้ฟ้องคดี เพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องก็ดี เพื่อให้ใช้หนี้ตามสิทธิเรียกร้องก็ดี หรือทำการอื่นใดอันนับว่ามีผลเป็นอย่างเดียวกัน เช่นยื่นคำร้องขอพิสูจน์หนี้ในคดีล้มละลาย หรือมอบคดีให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาก็ดี ท่านว่าอายุความย่อมสิ้นสุดหยุดลง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* [438 No.1, 2, 3]	New Text (1992)	193/14(2 - 5)
Jp. Code (1896,98)	[147 No.1, 2]	Gr. Code (1896)	209
Miscellaneous	Sch.p.133 [; S.O.135 No.2]		

第 173 条

債権者が、請求権の確認を求め、あるいは請求権に従って債権を行使するために訴えを提起したとき、ならびに〔債務者の〕破産手続きに参加して破産債権としての査定を申し立てたり、仲裁人に係争の仲裁を申し立てるなど、〔訴えの提起と〕同様の効果をもつと考えられるその他の行為をしたときは、〔当該請求権の〕消滅時効は、当然に中断する。

มาตรา ๑๗๔

การฟ้องคดี ท่านไม่นับว่าเป็นเหตุให้อายุความสลดหยุดลง หากว่าคดีนั้นได้ถอนฟ้อง ละทิ้งเสีย หรือต้องยกฟ้อง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[438 No.1]	New Text (1992)	193/17(I)
Jp. Code (1896,98)	* 149	Gr. Code (1896)	212 [=212 par.1]
Miscellaneous			

第 174 条

訴えの提起は、〔請求権者が〕その訴えを取り下げ、あるいは放棄したとき、または〔裁判所に〕却下〔あるいは棄却〕されたときは、消滅時効の中断の効力を生じない。

มาตรา ๑๗๕

เมื่อฟ้องยังศาลแล้ว อายุความย่อมสลดหยุดอยู่จนกว่าคดีนั้นได้วินิจฉัยถึงที่สุด หรือเสร็จไปเป็นประการอื่น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	439	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 211 [=211 par.1]
Miscellaneous			

第 175 条

〔請求権者が一度〕裁判所に訴えを提起したときは、確定判決が下されるまで、あるいはその他の態様で訴訟が終了するまでの間、〔当該請求権の〕消滅時効は中断する。

มาตรา ๑๗๖

ถ้าศาลยกคดีเสียเพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล และกำหนดอายุความสิ้นไปแล้วในระหว่างพิจารณา ก็ดี หรือจะสิ้นลงในระหว่างหกเดือนภายหลังจากที่ได้พิพากษาคดีถึงที่สุดก็ดี ท่านให้ขยายอายุความนั้นออกไปถึงหกเดือนภายหลังจากพิพากษานั้น

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 440	New Text (1992)	193/17(II)
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	212 [=212 par.2]
Miscellaneous	Fr.2246; lt.2125 [; S.O.139]		

第 176 条

裁判所が裁判管轄権のないことを理由に〔請求権者の〕訴えを却下した場合において、訴訟手続き中に〔当該請求権の〕消滅時効が既に完成しているとき、あるいは〔訴えを退ける〕裁判所の確定判決の時から6か月以内に完成するときは、その消滅時効の期間を確定判決の時から6か月を経る時点まで延長する。

มาตรา ๑๗๖

การยื่นคำร้องขอพิสูจนหนี้ในคดีล้มละลาย ท่านไม่นับว่าเป็นเหตุให้อายุความสตุคหตุคดลง หากว่าใบพิสูจนหนี้ันั้นได้ถอนเสีย ละทิ้งเสีย หรือต้องยกเสียแล้ว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	438 par.2 [??] [438 No.2]	New Text (1992)	193/18
Jp. Code (1896,98)	* 152	Gr. Code (1896)	[214 par.2]
Miscellaneous			

第 177 条

〔請求権者が〕債務者の破産手続きに参加して破産債権としての査定を申し立てた場合においても、〔請求権者が〕その申し立てを取り下げ、あるいは放棄したとき、または〔裁判所に〕却下〔あるいは棄却〕されたときは、消滅時効の中断の効力を生じない。

มาตรา ๑๗๗

ในการพิสูจนหนี้ในคดีล้มละลายนั้น อายุความสตุคหตุคดอยู่จนกว่าจะยกเลิกการล้มละลาย หรือจนกว่าจะเจดียงทรัพย์รายได้เป็นครั้งสุดท้าย

ถ้ามีจำนวนเงินใดยึดไว้ เพราะข้อพิสูจนหนี้หรือสิทธิเรียกร้องยังเป็นที่ได้แย้งอยู่ อายุความก็คงสตุคหตุคดอยู่จนกว่าจะได้วินิจฉัยข้อพิสูจนหนี้หรือสิทธิเรียกร้องนั้นเสร็จถึงที่สุด

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[441]	New Text (1992)	-
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 214 [=214 par.1, 3]
Miscellaneous	Bankrupt L.26		

第 178 条

- I. 〔請求権者が〕債務者の破産手続きに参加して破産債権としての査定を申し立てたときは、その破産手続きが取り消され〔＝何らかの形で終了し〕、あるいは破産財団の最後の配当が行われる時まで、〔当該請求権の〕消滅時効は中断する。
- II. 破産債権としての査定あるいは請求権自体が係争中であるため、〔破産財団から〕一定の金額が留保された場合には、その査定手続きあるいは訴訟手続きが確定するまで、〔当該請求権の〕消滅時効の中断は継続する。

มาตรา ๑๗๘

ในกรณีที่มอบให้อนุญาโตตุลาการพิจารณา ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๑๗๔ มาตรา ๑๗๕ และ ๑๗๖ บังคับอนุโลมตามควร

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[442]	New Text (1992)	193/18
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 220 [=220 par.1]
Miscellaneous			

第 179 条

仲裁人に係争の仲裁を申し立てたときは、第 174 条乃至第 176 条の規定を準用する。

มาตรา ๑๘๐

เจ้าหนี้ผู้จะได้รับใช้เงินเป็นคราว ๆ ตามมูลแห่งหนี้ มีสิทธิที่จะให้ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ในเวลาหนึ่งเวลาใดก่อนอายุความครบบริบูรณ์ เพื่อเป็นหลักฐานว่าอายุความสลดหยุดลง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 445	New Text (1992)	193/16
Jp. Code (1896,98)	168 [=168 par.2]	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.2263		

第 180 条

定期的な給付を受け取る請求権を有する債権者は、[当該請求権の]消滅時効が未完成の間はいつでも、その中断の証拠として、債務者に債務を承認する証書の交付を求めることができる。

มาตรา ๑๘๑

เมื่ออายุความสลดหยุดลงแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นย่อมไม่นับเข้าในอายุความ
เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสลดหยุดลงนั้นสุดสิ้นเวลาใด ท่านให้เริ่มนับอายุความใหม่แต่เวลานั้น
สืบไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 446, 447	New Text (1992)	193/15
Jp. Code (1896,98)	[157]	Gr. Code (1896)	217
Miscellaneous	[S.O.137 par.1]		

第 181 条

- I. 消滅時効が中断されたときは、それまでに経過した時間はもはや時効に算入されない。
- II. 消滅時効は、その中断事由が終了した時から、新たにその進行を始める。

มาตรา ๑๘๒

อันอายุความ เมื่อครบกำหนดบริบูรณ์แล้ว ย่อมให้ผลย้อนหลังขึ้นไปถึงวันที่เริ่มนับอายุความ

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	432	New Text (1992)	193/25
Jp. Code (1896,98)	* 144	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous			

第 182 条

消滅時効が完成したときは、その効力は当然に起算日に遡る。

มาตรา ๑๘๓

ถ้าเวลาหนึ่งเวลาใดในหกเดือนก่อนอายุความครบกำหนดนั้น ผู้เยาว์ก็ดี หรือบุคคลวิกลจริตอันศาลจะได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือหาไม่ก็ดี มิได้มีผู้แทนโดยชอบธรรมไซ้ ท่านว่าอายุความอันให้โทษแก่บุคคลเช่นนั้น ยังไม่ครบบริบูรณ์ จนกว่าจะสิ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันที่บุคคลนั้นได้ถึงความสามารถเต็มภูมิ หรือนับแต่เวลาเมื่อความที่ขาดตัวผู้แทนโดยชอบธรรมอยู่นั้นได้สิ้นไปแล้ว

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[435 par.1]	New Text (1992)	193/20
Jp. Code (1896,98)	* 158	Gr. Code (1896)	206 [=206 par.1]
Miscellaneous	Carpentier No.256, 257		

第 183 条

時効の期間の満了前 6 か月以内の間に、未成年者、あるいは裁判所から禁治産の宣告を受けたか否かを問わず、心神喪失の常況にある者に、法定代理人が欠けるときは、その未成年者あるいは心神喪失者が行為能力者となった日から、あるいは法定代理人不在の状況が解消した時から 1 年を経過するまでの間は、その者に対して不利益をもたらす消滅時効は、完成しない。

มาตรา ๑๘๔

ในส่วนสิทธิเรียกร้องของผู้เยาว์ หรือของบุคคลวิกลจริต ไม่ว่าจะศาลจะได้สั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือไม่ อันจะว่ากล่าวแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมของตนนั้น อายุความไม่ครบบริบูรณ์จนกว่าจะพ้นปีหนึ่งภายหลังจากบุคคลนั้นได้ถึงความสามารถเต็มภูมิ หรือจนกว่าได้มีผู้แทนโดยชอบธรรมขึ้นใหม่

วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงสิทธิของบุคคลผู้เสมือนไร้ความสามารถ อันจะว่ากล่าวแก่ผู้พิทักษ์ของตนด้วยโดยอนุโลม

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[435 par.2]	New Text (1992)	193/21
Jp. Code (1896,98)	* 159 [=159 par.1]	Gr. Code (1896)	[204]
Miscellaneous	[S.O.134 par.1 No.1, 2]		

第 184 条

- I. 未成年者、あるいは裁判所から禁治産の宣告を受けたか否かを問わず、心神喪失の常況にある者が自己の法定代理人に対して有する請求権については、その未成年者あるいは心神喪失者が行為能力者となってから 1 年を経過するまでの間、あるいは後任の法定代理人が就職するまでの間は、消滅時効は完成しない。
- II. [本条第 1 項の規定は、]準禁治産者が自己の保佐人に対して有する請求権について、これを準用する。

มาตรา ๑๘๕

สิทธิเรียกร้องระหว่างสามีภริยา อายุความไม่ครบบริบูรณ์จนกว่าจะขาดจากสามีภริยาแล้วปีหนึ่ง

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 436	New Text (1992)	193/22
Jp. Code (1896,98)	159 par.2	Gr. Code (1896)	204
Miscellaneous	[S.O.134 par.1 No.3]		

第 185 条

夫婦の一方が他の一方に対して有する請求権については、婚姻の解消の時から 1 年を経過するまでの間は、その消滅時効は完成しない。

มาตรา ๑๘๖

อายุความสิทธิเรียกร้อง อันมีอยู่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลเมื่อเวลาตายนั้น ถ้าจะขาดลงภายในเวลาต่ำกว่าปีหนึ่งนับแต่วันตายไซ้ ท่านให้ขยายอายุความนั้นออกไปเป็นปีหนึ่งนับแต่วันตาย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [J])

Old Text (1923)	* 437	New Text (1992)	193/23
Jp. Code (1896,98)	160	Gr. Code (1896)	[207]
Miscellaneous			

第 186 条

ある個人にとって、その死亡の時に利益をもたらし、あるいは不利益となる請求権については、死亡の日から[その請求権の消滅時効の完成までの期間が]1年に満たないときは、その消滅時効の期間を死亡の日から1年を経る時点まで延長する。

มาตรา ๑๘๖

ถ้าในเวลาที่อยู่ความจะสุดสิ้นลงนั้น มีเหตุสุดวิสัยมาเกิดกันมิให้เจ้าหนี้สามารถทำให้อยู่ความสุดหยุดลงได้ไซ้รู้ ท่านว่าอายุความนั้นยังไม่ครบบริบูรณ์จนกว่าจะพ้นเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่อุปสรรคเช่นนั้นได้สูญสิ้นไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [J])

Old Text (1923)		New Text (1992)	193/19
Jp. Code (1896,98)	* 161	Gr. Code (1896)	203 [=203 par.2]
Miscellaneous			

第 187 条

[ある請求権の]消滅時効が完成しようとする時に当たり、不可抗力による障害のために、請求権者にとってその時効を中断させることが不可能なときは、その障害が終了した時から30日が経過するまでの間は、消滅時効は完成しない。

มาตรา ๑๘๗

เมื่อกำหนดอายุความได้ล่วงพ้นไปแล้ว ฝ่ายลูกหนี้ชอบที่จะบอกปิดการชำระหนี้ได้

ถ้ามีการชำระหนี้อย่างใด ๆ ไปตามสิทธิเรียกร้องอันขาดอายุความแล้ว เป็นราคามากน้อยเท่าใด ท่านว่าจะเรียกคืนหาได้ไม่ ถึงแม้ว่าการชำระหนี้นั้นจะได้ทำไปเพราะไม่รู้กำหนดอายุความก็เรียกคืนไม่ได้

วิธีเดียวกันนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงการรับสภาพความผิดโดยสัญญาและการที่ลูกหนี้ประกันด้วย

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [J])

Old Text (1923)		New Text (1992)	193/10 193/28
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 222
Miscellaneous			

第 188 条

- I. [ある請求権の]消滅時効が完成した後は、その債務者は、その債務の履行を拒否することができる。
- II. 消滅時効が完成した[にも関わらず、その]請求権に従って何らかの債務の履行がなされたときは、[債務者は、]額の多少を問わず、その返還を求めるとは許されない。たとえその履行が消滅時効の不知に因る場合であつても、返還請求は許されない。
- III. [消滅時効完成後に、債務者が]書面によって債務を承認した場合、および担保を供した場合もまた、同様である。

มาตรา ๑๘๘

เหตุที่สิทธิเรียกร้องขาดอายุความ ย่อมไม่ห้ามผู้รับจับจำนอง ผู้รับจำนำ หรือผู้ทรงสิทธิยึดหน่วง ทรัพย์สิน หรือเจ้าหนี้ผู้มีบริมละสิทธิเหนือทรัพย์สินของตนได้ยึดถือไว้ ในการที่จะใช้สิทธิบังคับจาก ทรัพย์สินที่จำนอง จำนำ หรือยึดถือไว้นั้น แต่เมื่อใช้สิทธิอันนี้ ท่านห้ามมิให้เจ้าหนี้คิดเอาดอกเบี้ยที่ ค้างกว่าห้าปีขึ้นไป

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 434	New Text (1992)	193/27
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	223
Miscellaneous	Sch.p.133		

第 189 条

たとえ債権の消滅時効が完成したとしても、そのことによって、抵当権者、質権者、留置権者、あるいは、既に差し押さえた〔債務者の〕財物に先取り特権を有する債権者が、その担保権を実行して抵当物、質物、あるいは既に差し押さえた財物から〔債務の弁済を受けること〕を妨げられることはない。但し、既に5年以上滞納している利息については、もはやその担保権を実行することが許されない。

มาตรา ๑๘๙

เมื่อสิทธิเรียกร้องในส่วนที่เป็นประธานขาดอายุความแล้ว สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ส่วนที่เป็น อุปกรณ์อันต้องอาศัยส่วนที่เป็นประธานนั้นก็ตกเป็นอันขาดอายุความตามกันไปด้วย แม้ถึงว่าอายุ ความอันพึงใช้จะเพาะแก่สิทธิเรียกร้องส่วนอุปกรณ์อันนั้นจะยังไม่ครบบริบูรณ์ก็ตาม

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	[433]	New Text (1992)	193/26
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	* 224
Miscellaneous	[S.O.133]		

第 190 条

ある請求権の主たる部分の消滅時効が完成したときは、当該請求権の消滅時効は、その主たる部分に依存する従たる部分の履行請求に関してもまた、たとえその部分に特に妥当する消滅時効が未完成であっても、同時に完成する。

มาตรา ๑๙๐

อายุความที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น ผู้ใดหาอาจจะขยายออกหรือย่อเข้าได้ไม่

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 427	New Text (1992)	193/11
Jp. Code (1896,98)		Gr. Code (1896)	[225]
Miscellaneous	S.O.129		

第 191 条

法律によって定められた消滅時効は、何人もその期間を延長あるいは短縮することは許されない。

มาตรา ๑๙๑

ประโยชน์แห่งอายุความนั้น จะอาจละเสียได้ต่อเมื่ออายุความครบบริบูรณ์แล้ว แต่การที่ละเสียเช่น นี้ไม่ยอมลบล้างสิทธิของบุคคลภายนอก

อนึ่งการที่ลูกหนี้ชั้นต้นละเลยซึ่งอายุความนั้น ย่อมไม่ลบล้างสิทธิของผู้ค้าประกัน

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	426	New Text (1992)	193/24
Jp. Code (1896,98)	146	Gr. Code (1896)	225, 768 [=768 par.2]
Miscellaneous	Fr.2220; Br.161		

第 192 条

- I. 消滅時効の完成から得られる利益は、それが完成した後でなければ放棄できない。但し、その放棄によって第三者の権利が害されることはない。
- II. なお、主たる債務者が消滅時効[の利益]を放棄しても、保証人の権利が害されることはない。

มาตรา ๑๕๓

เมื่อไม่ได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ท่านว่าจะอ้างเอาอายุความมาเป็นมูลยกฟ้องไม่ได้

Phraya Man's Index with Supplementary Entries by the Translator (in [ ])

Old Text (1923)	* 428	New Text (1992)	193/29
Jp. Code (1896,98)	145	Gr. Code (1896)	
Miscellaneous	Fr.2223 [; S.O.142]		

第 193 条

[請求権に基づく] 訴えは、[当事者自身による] 援用がない限り、[その] 消滅時効を理由に棄却することができない。

